

TEDNIK

LETO XIV. ST. 18, 19

TRBOVLJE, 27. APRILA 1961

CENA 20 DIN

Pozdrav 1. maju

Pravzaprav bi morali za naš 1. maj napisati pesem o soncu, o zelenju in cvetju, pesem o novi pomladi, o našem novem življenju, pesem o delovnem človeku, ki praznuje svoj praznik z nasmehom na ustih in z radostjo v srcu. Zakaj zmagal je v težkem boju, ki je boj za osebno srečo, za napredek in mir.

Vedno pa ni bilo tako. Leta 1898, t. j. ob stoti obletnici velike francoske revolucije, je ustanovni kongres II. Internacionalne priporočil, naj delavci vseh dežel praznujejo dan 1. maja kot svoj praznik, kot dan, ki naj bo posebej posvečen enotnosti delavcev iz vseh dežel pod geslom: »Proletarci vseh dežel, združite se«!

Toda boj za ta praznik, ki vsebuje vse te napredne delavske ideje, ni bil lahak. Za malokatero pridobitev delavskega razreda je padlo toliko žrtev kakor prav za zmago pravice do praznovanja tega delavskega praznika in za uresničitev njegovih idej. 1. maj je vsako leto združeval delavce v boju proti kapitalistom in za svojo osvoboditev. Vedno so se 1. maja bali kapitalistični vladarji, bali so se ga buržuji in vsi protiljudski elementi, ker so čutili, da prinaša 1. maj nekaj novega, kar je njim tuje in sovražno, kakor da so vsi čutili, da se s tem praznikom začne nova doba. Noseč v srcih svetlo vizijo osvobodjenja so si delavci za ceno velikih žrtev v mnogih deželah že izbojevali ne samo pravico praznovanja 1. maja, marveč tudi pravico svobodnih ljudi.

Slovenski delavci praznujejo to leto že enajdesetdeseti 1. maj. Pravzaprav to niso praznovanja. Petinpetdeset praznovanj 1. maja pomeni zanje petinpetdeset težkih bojev in jurišev na postojanke kapitalizma. Delavci Jesenic, Kranja, Ljubljane, Zagorja, Trbovelj, Hrastnika, Celja, železničarji širom vse domovine so krepko dvigali rdečo, z lastno krvjo obarvano delavsko zastavo in bili nosilci boja za pravico do praznovanja 1. maja. Toda zlasti zadnja štiri od teh petinpetdeset praznovanj so terjala podesetorjenih moči. Tedaj se je v letih 1941—1945 bil dokončni in odločilni boj za zmago pravice delavcev in vseh delovnih ljudi. Ta boj, ki je terjel brezmejne žrtve, je bil pravzaprav le razraščena ideja 1. maja. Zmago tega boja so pred 16. leti oznanjale raz okna delavskih in kmečkih hiš naše skoraj že osvobojene domovine rdeče delavske zastave z vtkanim srpom in kladivom, simbolom nerazdružljive zveze delavcev in kmetov. Delavci in vsi delovni ljudje so pod vodstvom Partije in tovariša Tita izbojevali ta boj. Poslednjih šestnajst praznovanj 1. maja pa pomeni nešteto delovnih zmag za obnovo in izgradnjo naše domovine, za njen procvit in še lepši jutrišnji dan.

Taka je torej pot praznovanja 1. maja. Temu prazniku ni botroval ne frak in ne talar. Temu

prazniku je botroval delavec. Zmagovita ideja Prvega maja se je rodila v nedrjih milijonskih množic delavcev vsega sveta. Zato je Prvi maj praznik, ki pomeni za naprednega delovnega človeka simbol svobode, pravice do dela, pravice soodločanja na vseh popriščih družbenega življenja, zato je 1. maj simbol enakopravnosti, bratstva in enotnosti vseh delovnih ljudi sveta v boju za zmago socialističnih misli in socialistične demokracije.

Pri nas pa je z zmago ljudske revolucije ta simbol dobil tudi resnično obliko in pomeni pritegovanje zavestnih sil h graditvi boljših življenjskih pogojev in k razvijanju plemenitejših medsebojnih — človečanskih odnosov. Delovni ljudje naše domovine so v šestnajstih letih po osvoboditvi obogatili svojo domovino z nešteti novimi tovarnami, železarnami, železniškimi progami, cestami, z novimi rudniki, iz nedrj zemlje dvigajo vsak dan nove tisoče ton rudnega bogastva, grade šole, bolnišnice, kulturne in športne domove itd. Preveč časa bi porabili, če bi hoteli naštet vse tisto, kar ni starejše od 16 let. Kdo ne vidi vsega tega?

Od kod vsa ta delovna vnema in uspehi? Ti naponi in uspehi izhajajo predvsem iz spoznanj in zavesti, da smo na svoji zemlji svoj gospodar, da ustvarjamo in gradimo le zase, sebi v prid in da si svojo usodo sami krojimo. Predvsem to, kar si bomo sami ustvarili bo naše in nihče ne bo imel pravice, da nam to jemlje, nihče pa nam ničesar tudi podaril ne bo. Dobro se zavedamo še nešteti težav, ki jih iz dneva v dan čutimo. Dobro vemo, česa nam še manjka in česa si želimo, toda vemo pa tudi, da je pot do zadostitve teh potreb in želja v delu in znanju ter v razvijanju takih medsebojnih družbenih odnosov, ki človeka spoštujejo in vrednotijo v vsej njegovi veličini, ki mu dajejo pravico proizvajanja in upravljanja sadu svojih rok.

Naj bo tudi letošnji 1. maj dan zbiranja naših sil v boju za tak družbeni napredek in prospeh, ker bo delovni razred in z njim vsi delovni ljudje socialistične Jugoslavije s takimi stvaritvami največja vzpodbuda vsem bojujočim se delovnim množicam po svetu, v njihovem boju za resnično praznovanje 1. maja, ker jim ta veliki praznik tudi pripada.

Ob mislih na delavca — tvorca in uresničevalca velikih idej Prvega maja ponovno stopajo pred nas genialne misli delavskega pisatelja Ivana Cankarja: »Vi, ki imate v pesti moč in v srcu mladost, vi glejte, zakaj na vaših plečih bo slonelo življenje.«

Zivel mednarodni praznik dela!

Janez Železnik

Čestitke Zasavja TITU

Tako lepo kot letos že dolgo ni bilo ne v Zidanem moštu, Hrastniku, Trbovljah in Zagorju ter končno na Vačah, skozi katere je potekala glavna štafeta mladosti v petek, 21. aprila, s katero so nosilci štafete poneli pozdrave revirjev in prebivalcev vseh zasavskih krajev tovarniša Tita za njegov rojstni dan.

Ob lepših sprejemih po vseh krajih, skozi katere je tekla štafeta, so bile v številnih pisarnih in pozdravnih resolucijah zapisane vroče želje za našega ljubljenega maršala Tita, ki se je v teh dneh vrnil s poti miru po svetu v domovino.

20 LET REVOLUCIJE — 20 LET REVOLUCIJE

Dvajset let od ustanovitve
Osvobodilne fronte

V začetku meseca aprila 1941. leta je vdri okupator s svojo vojsko v naše kraje — danes, 27. aprila, pa poteka 20 let, ko so najnaprednejši predstavniki našega naroda sklenili začeti upor proti okupatorskim silam in ustanovili Osvobodilno fronto v Sloveniji. Vodstvo naše Komunistične partije je dalo v tistih usodnih dneh pobudo za ustanovitev OF slovenskega ljudstva.

Dne 27. aprila 1941 se je v vili pod Rožnikom v Ljubljani sešel izvršni odbor in ustanovil Osvobodilno fronto, nato je pa ta vseljudska protifašistična fronta naglo rasla in se širila po vsej deželi. Ta sestanek ni bil kakšna koalicijska raznih predvojnih strank za doseg nekega cilja pod določenimi pogoji, ampak izraz enotnega vseljudskega odpora proti okupatorju, izraz enotnega gibanja za osvoboditev slovenskega ljudstva, ustanovljena je bila ljudska fronta, ki je pripomogla k izgonu okupatorja iz naših krajev in k njegovemu uničenju — fronta za ustanovitev povsem nove — demokratične Jugoslavije, v kateri bo vladalo delovno ljudstvo.

Temeljne točke programa OF so o vsem tem govorile in že na tem sestanku so napravili sklepe za odpor in boj proti našemu sovražniku. Bili so nagel odgovor na usoden položaj, ki je nastal v naši deželi po njeni okupaciji, katere končni cilj je bil uničenje slovenskega naroda.

Gonilna sila odprtega gibanja proti temu je bila Komunistična partija, ki je že davno pred vojno opozarjala naše ljudstvo na fašistično nevarnost. Ze leta pred vojno se je pripravljala na ta usoden zgodovinski spopad in boj. Prav zaradi tega so se široke množice po zloemu stare Jugoslavije razočarane zrevalirale in se vse hitreje in množičneje vključevale v Osvobodilno fronto, ki je diktirala delo na terenu proti sovražniku in pripravljala položaj za ustanavljanje oboroženih partizanskih enot za boj proti okupatorju.

Ko danes, 27. aprila, praznujemo dvajsetletnico OF, se spominjamo njenega nastanka in razvoja, se spominjamo, da je pod vodstvom Komunistične partije popeljala slovensko ljudstvo do zmage nad okupatorjem in do naše združitve v Federativni ljudski republiki Jugoslavije.

Kulturne prireditve
v Trbovljah za 1. maj

Centralna proslava bo 30. aprila ob 19. uri v gledališki dvorani Delavskega doma s slavnostnim govorom in premiero drame Matkoviča iz NOV »NA KONCU POTI«.

Ta prireditev bo v okviru proslave 40-letnice Gledališča Svobode - Center Trbovlje pod pokroviteljstvom kolektiva Cementarne Trbovlje.

Ostale kulturne prireditve:

30. aprila ob 11. uri dopoldne na Dobovcu koncert mešanega pevskega zbora DPD Svoboda Trbovlje II, ob 16. uri pa na Kleku koncert moškega pevskega zbora »Zarje« DPD Svoboda - Center.

Dne 30. t. m. bo nadalje ob 16. uri v Čečah koncert mešanega pevskega zbora »Slavček«, ob 19. uri ognjemet pred Delavskim domom, promenadni koncert godbe na pihala DPD Svoboda - Center pred Delavskim domom ter otvoritev razstave »40 let gledališkega dela v Trbovljah«.

Ob žici okupirane Ljubljane

Samo deset dni nas še loči od letošnjega pohoda »Ob žici okupirane Ljubljane«. Ta največja manifestacija v letošnjem letu, ko praznujemo 20-letnico revolucije in vstaje jugoslovanskih narodov, je še toliko bolj pomembna.

Na sam praznik, 27. aprila, se bodo v velikem številu udeležili pohoda tudi naši pionirji, v nedeljo, 7. maja, bodo pa na startu najboljše ekipe vseh mest Jugoslavije. Na startu bodo celo sovjetski tekmovalci, na čelu z olimpijskim zmagovalcem Polotnikom, in drugi.

Tudi iz Zasavja se je prijavilo veliko število ekip, tako da bodo tudi te doprinesle svoj delež k veliki manifestaciji tega pohoda.

Ljubljana bo vse goste lepo sprejela ob praznovanju 20-letnice revolucije v nedeljo, 6. maja.

20 LET REVOLUCIJE

Olga Kastelic - Marjetka

Mladost v revirjih pred dvajsetimi leti

Tudi takrat je bilo lepo živeti, četudi sredi groze in krvi. Sredi največje srčne stiske, ko so skušali naša srca streti za vedno, so se ta širila in polnila v neizmerni ljubezni ter komaj dušila neizčrpno mlado silo. Takšnih src ni moč streti. Premnogo telo je omahnilo, premnoga kaplja krvi je boleče napolnila zemljo, premnogo solzo so izjokale materine oči. Vse to se je kot dragocen zaklad zbiralo neznano kje, da bi dobilo za plačilo svobodo, svobodo vsem živim, za vse žive dni. — Moč srca je ostala.

Vsaka mladost je lepa — tudi naša je bila. Žalostna, lepa in velika.

— — —

Nismo mogli takoj dojeti pojma »vojna«. Vedeli smo, da je nekaj strašnega, vse uničujočega, vendar je bilo to vedno tako daleč od naše mladosti. Zdaj smo bili naenkrat sredi vojne, bolj strašne, kot smo mogli kdaj o njej sanjati. Okupacija je prišla kot grd težak film, kjer se vrsti razkosana sivina, nato nepregledna sivozelena gmota nemških motorjev, kamionov, škornjev in čelad, ozvočena z odsekanim, surovim vpitjem. Sledi jim vrsta smrtno blede obrazov, ki jih spremlja tuljenje siren in jok, jok.

Ono drugo, naše, pomeni svetlobo. To je bilo spoznanje in prebujanje. Tiha, drobna, toda čista in jasna pesem v srcu, ki je prešla v mogočen, odresitni spev. Srca so bila dobro in zvesto uglasena. Le malokdo ni slišal tega klica srca — prej ali slej.

Tedaj je prišel k nam Guido Pavlič. Nekega sončnega poletnega dne sva se srečala na začetku Bobna, za našim vrtom. Proč sem tedaj doživela, da je nekdo, ki ga nisem še nikdar videla, vedel vse o meni.

»Vem, da si skojevka, zato sem prišel. Računajo nate in na ostale, ki ste se zbirali okrog 'Slovenske mladine' oziroma 'Srednješolca'. To smo bili tedaj Jože Menih, Lojze Sotler, Zdenko Brun in jaz — vsi dijaki iz Hrastnika, ki smo študirali v Ljubljani, zdaj pa smo se tu in tam shajali. Največkrat pri nas, ker je moja mama imela vse rada in nas je razumela. Jože Menih je kot najbolj kompromitiran odšel kmalu v ilegalo, prihajal pa je še vedno k nam domov, če ne drugam, v Čede. Lojze je odšel v Trbovlje, Zdenko pa delat v rudniške delavnice v Hrastniku.

Guido ni bil študent. Bil je delavec, ki pa nas je daleč prekal po politični razgledanosti. V juliju 1941 ga je poslal CK na hrastniški teren kot člana Okrožnega komiteja za Revirje. Ta visoki, tršati, temnopolti, resni fant je nato prihajal k nam skoro vsak dan, dokler je bil v ilegali. Bil je izredno miren in drzen, vedno eleganten. Za legitimacijo je nosil na reverju klikaški križ, v žepu pa pištolo. Njegov teren je segal vse od Trbovlje preko Hrastnika, Dole, Smarjete, tja do Laškega in še čez Savinjo. Večkrat je prosil mojo mamo, če ga lahko spremljam na teh poteh. Mislili so tako, da sva fant in dekle in jim niso bila sumljiva.

Vedno je vedel, kaj boče. Organizacija je stekla že tisti mesec, najprej na rudniku, nato tudi v spodnjem koncu Hrastnika in na vsem terenu.

»Mislim, da bi šla v nedeljo v steklarino,« je rekel na primer. Šla sem v to, tedaj zloglasno nemško gnezdo, čeprav nisem razen redkih sošolk iz osnovne šole in dijakov, s katerimi smo se srečevali v Ljubljani ali v zadnjih počitnicah, skoro nikogar poznala. Uspela sem vseeno, ker so delala tam zvesta naša dekleta Justa Govejšek, Anica Matko in drugi. — Uspeli bi tedaj verjetno, če bi nas poslali v sam Berlin.

»Delali smo tako vmeto in zaneseno, da smo prezirali nevarnost in bili dostikrat predrzni. Zlasti dekle, kot sta bili Bahčeva

liki metali Nemcem v bencinske tanke. Vse to smo delali Nemcem pred nosom, čisto otroško in z najbolj nedolžnim smehljajem na licih.

Ceprav je smrt neprestano visela v zraku, je bilo poletje razgibano in v nekem smislu veselo. Naše vodstvo je bilo z nami zadovoljno in še ni bilo izdajalca med nami.

Guido je tedaj še stanoval pri svojih starših, dveh zgrbljenih starčkih, v majhni hišici v Studencih nad Ačkonom. Začuden sta me pogledala, kadar sem prišla. Vedela sta, da ne smeta nič spraševati. Dala sta mi, če je Guido kaj dal zame, ali povedala, če je kaj naročil. Videla sta ga tedaj že redko. Bil je šibek in upad, saj je hodil ponoči vse daleč na

vel prvi ostrejši veter, »in prišel bo Ribčica«. Poslovil se je tudi od moje mame, s katero so se vsi naši fantje odlično razumeli.

»Čuvajte se, otroci moji,« je imela vedno navado reči. Tudi njemu je rekla tako. »Nič več ne govorim dekletu: to stori in to, pojdi sem, prinesi to za hišo — saj me ne poslušaj. Vedno nekaj dela za vas, partizane. Ne uboga me, če ji pravim, naj se pazi.«

Ko bi se mati hotela in morala paziti bolj!

Njene oči pa so vseeno zlato sijale in niso bile žalostne, še manj pa jezne. Zato ji je Guido toplo, z obema rokama stisnil ponujeno desnico in preprosto dejal:

»Ne zamerite. Po osvoboditvi vam bomo sneli samo sonce z neba in vam ga položili pred noge.«

Trbovlje k cerkvi ali na Ojstro samo za izredna naročila, in sicer zvečer ali zgodaj zjutraj v trdi temi. Lurker je namreč izdal za njim takoj tirnico, ljudje so ga pa precej poznali. Spominjam se, da je vsakokrat močno snežilo.

Potem je našel ilegalno stanovanje in kazalo je, tudi zanesljivo »pункte« za organizacijo — pri treh uslužbenkah »krajšnjung«. Imele so sobico v bližini Dimnika v Trbovljah, ob cesti na Terezijo. Prišla sem nekajkrat tja na sestanke, poslednjič nekako sredi februarja 1942. Tja je prihajal tudi Sergej Kraigher. Vse je šlo neverjetno gladko, kljub poostrenemu nemškemu terorju in aretacijah po akciji na žičnico v Hrastniku meseca decembra in borbah pri Vrhurju in Prašnikarju v januarju 1942. Ta dekleta so bila izredno požrtvovalna in čisto brez strahu. Vedela so, da se Guido odpravilja stran. Nekega dne, še v februarju, so mu skuhale čaja, od katerega je omamljen zaspal. Zbudili so ga Nemci in ga nemočnega odpeljali na gestapo.

Kako je prišlo do te tragedije, bo verjetno ostala vedno skrivnost.

»Sem komunist in ostanem. Od mene ne boste izvedeli ničesar.«

(Guido Pavlič ob mučenju na gestapu v Trbovljah).

So dekleta vedela za strup? Ali so ga izdale nehoti in je ves peklenški načrt izvedel gestapo brez njihove vrednosti? Če je bila po sredi izdaja — katera od treh je bila izdajalka?

Nemci so zaprli vse tri in jih kasneje izpustili. Nobene nisem več videla.

Ko se je Guido na gestapu v Trbovljah zavedel, je stisnil ustnice. Napisal je na listek: »Sem komunist in ostanem. Od mene ne boste izvedeli ničesar.«

Niso izvedeli. Strahotno so ga mučili, toda ostal je nem do konca. Ustrelili so ga 28. aprila 1942 v Mariboru.

Moji mami ni snel sonca z neba. Saj bi ji ga tudi ne mogel — ustrelili so jo točno tri mesece za njim.

Kolona na pohodu

Marta in Milena, pa Brinerjeva Heda, Serganova Hilda in drugi.

»Ne bodite nestrpni in mislite na konspiracijo,« mi je čisto rekel, čeprav se je prizanesljivo smehljaj.

»Vem, da ti je Internacionala strašno všeč, toda ne poj je Nemcem pred nosom. — Tega nimajo radi.«

Nikdar se ni smejal na glas, čeprav ni bil nikdar slabe volje. — Prinašal je poročevalca, pesmi, letake, ki smo jih skupno prebirali, enkrat pri nas, drugič pri Bizjakovih, pa spet v gozdu na Pleskem, Ojstrem, pri Sv. Marku ali pa celo pred cerkvijo.

Listke s parolami za trošenje smo izdelovali dekleta s pisalnimi stroji ali pa tudi na roko na škernice. Fantje so v rudniških delavnicah izdelovali pločevinaste trikotnike za sekanje gum. V žepih smo vedno nosili kocke gladkorja, da smo ga ob vsaki prisumljiva.

»Hrastnik je prišel Lojze Ribčič - Tone - Ribčica, kot so ga partizani, radi imenovali zaradi njegove hrabrosti in spretnosti. — Delo je teklo naprej z isto vnemo. Revirska četa je že imela za seboj prve večje akcije. Provi hrastniški fantje so odšli v četo, ostali so samo čakali na ugoden trenutek. Ko smo jih dekleta sredi oktobra obiskala v mrzli hosti pri Sv. Marku, so nasmejani in žarečih lic pripovedovali o miniranju, o sabotažnih akcijah, posebno o napadu na Soštanj.

Zgodaj je zapadel sneg, mnogo snega. Sestanke smo imeli zdaj z Ribčičem pri ščitcu na Pleskem. Skojevke smo žvale značke za partizanske triglavke, pletle tople puloverje, rokavice in nogavice. Naši fantje so šli na Brežiški pohod in se vrnili izmučeni in prezeblji.

Z Guidom sem se zdaj poredko srečevala. Klical me je v Zgornje

»Hrastnik je prišel Lojze Ribčič - Tone - Ribčica, kot so ga partizani, radi imenovali zaradi njegove hrabrosti in spretnosti. — Delo je teklo naprej z isto vnemo. Revirska četa je že imela za seboj prve večje akcije. Provi hrastniški fantje so odšli v četo, ostali so samo čakali na ugoden trenutek. Ko smo jih dekleta sredi oktobra obiskala v mrzli hosti pri Sv. Marku, so nasmejani in žarečih lic pripovedovali o miniranju, o sabotažnih akcijah, posebno o napadu na Soštanj.

Zgodaj je zapadel sneg, mnogo snega. Sestanke smo imeli zdaj z Ribčičem pri ščitcu na Pleskem. Skojevke smo žvale značke za partizanske triglavke, pletle tople puloverje, rokavice in nogavice. Naši fantje so šli na Brežiški pohod in se vrnili izmučeni in prezeblji.

Z Guidom sem se zdaj poredko srečevala. Klical me je v Zgornje

Naša prva akcija

POSVET PRED NAPADOM

Sedemnajstega oktobra 1941 je Ljubo Sercer izdelal načrt za napad na Lož. Povedal je vsem borcev, kakšne bodo naloge. Takrat sem bil mitraljezec in dodelili so me k prvi skupini, ki je imela nalogo, da vdre v samo središče Loža. Druga skupina naj bi zavarovala cesto od Starega trga proti Ložu, če bi hoteli Italijani intervenirati. Tretja skupina je dobila nalogo, da uniči gasilski dom, kjer je bil tudi del Italijanov.

Osemnajstega oktobra, zadnji dan pred akcijo, je Ljubo Sercer poklical k sebi komandirje, puškomitraljezce in vodilce ter nam pojasnjeval podrobnosti, kdaj bo akcija in da je potrebno odločno in hitro izvršiti napad. Akcija je bila določena za 19. oktober ob 5. uri popoldne, in sicer takrat, ko bodo Italijani v stroju prejemali večerjo. Skočili naj bi pred njihovo stroj z mitraljezi in puškami ter zahlevali, naj se predajo. Če se ne bodo predali, bo treba streljati.

V noči od 18. na 19. oktober so bili na straži samo tisti, ki so ostali v taborišču, drugi pa smo morali počivati, da bi bili spočiti za akcijo. Pohod je bil določen za 12. uro 19. oktobra. Kosilo je moralo biti pripravljeno že ob 10. uri. Od 10. do 10.30 smo jedli, nato pa je bil določen zbor, na katerem je Ljubo pregledal vse partizane, če so dobro pripravljeni in če imajo vsi v redu orožje in dovolj streliva. Ob 11. uri smo posedli v krog okrog Ljuba Sercerja, ki nam je znova pojasnjeval, kako bo potekala akcija.

JURIS NA LOŽ

Partizani so prišli do Loža in zasedli položaje ter se pripravili na akcijo. Stane Semič pripoveduje dalje:

Napad na Lož se je pričel z jurišem in v velikem navdušenju. Vsak se je dobro zavedal svoje naloge. Napad je potekal s tako naglico, da so bili Italijani vsi zmedeni in se niso dosti pripravili, da bi planili po puškah. Meni, ki sem bil določen za center, je uspelo, da sem prišel na trg, ne da bi me Italijani opazili.

Skupina, ki je bila določena za središče, je neopažena prišla v sam Lož. S temi partizani je bil tudi Ljubo Sercer, ki je neposredno vodil akcijo, saj je bila tu glavna naloga. Hiteli smo v kolono drug za drugim na sredo trga, a prvi sem bil jaz z mitraljezom. Moral bi tudi prvi streljati, ker smo imeli samo en mitraljez.

Ko sem postavil mitraljez sredi trga, sem zagledal mnogo civilistov, med njimi pa so italijanski vojaki skakali od hiše do hiše za svojim orožjem. Glasno sem zavpil, naj se civilisti umaknejo v hiše. Na trgu so ostali vojaki, in to brez poveljstva, ker so njihovi častniki zbežali v hišo. Orožje so pustili kar na klopih, ker ga nišo utegnili odnesti.

ITALIJANI SO PREMAGANI

Glavna skupina, ki je šela 15 ljudi, je začela loviti italijanske vojake po hišah, nato pa je napadala pošto, kjer se je zbralo največ sovražnikov. Partizani so zaglali bombo v sobo in tako strelili odpor kakih 15 Italijanov. Zunaj je ves čas trajala borba. Najmočnejši odpor je prihajal iz hiše, v katero so se zatekli oficirji. Toda ko je začel partizanski mitraljez streljati v tej smeri, je italijanski ogenj umolknil.

Borba v Ložu je trajala vsega skupaj 40 minut, se spominja dalje Stane Semič. Uspelo nam je, da smo Italijane skoro povsem obvladali.

Z naskokom so prebili srednji del bojne črte. Ob straneh predora pa so se zakopani fašisti še vedno obupno upirali. Mitraljezni ogenj iz kamnitih utrdb je deževal po kolonah. V naskoku pokošeni borci so padali, a pretrgane strelske vrste se niso ustavile. Hudourniki ranjenecv in beguncev so se valili za njimi.

Kurir Ranko je teklen naprej in na slepo tolkel s kratkimi rafali. V teku je prebiteval dolge kolone beguncev. Ko da so razpršene granate odganjale od sebe šopke ljudi. Samo pobiti kmetje so ostajali poleg zakajenih lijakov. Vsi drugi so se razkropili naokrog pa skupaj z ranjenci na novo sestavljali pretrgane vrste. Ranko ni vrel za izgubljenimi vrstami beguncev. Izkoriščal je izkušnje, ki si jih je pridobil v boju. Naglo se je metel, da se odpočije v toplih lijakih, ki so jih izkopale granate. Sopol je z odprtimi usti, zbiral moči za nov naskok. Poznal je zakon bitke: granate skoraj nikoli ne padajo na isti prostor.

Ležec v lijaku je pogledal svojo ranjeno roko, po kateri je v nitih tekla kri. Odložil je za trenutek »smajser«, pa priregnul obvezo, ki se je odvezala. Čutil se je, da ga rana ne boli. Zategovaje povoj je bežno ogledoval ženske med begunci, kako teka po pobočjih in nosijo v povozčenih ponjavah nove, najhujše ranjene ranjence. Plavajo nosila na človeških ramenih, padajo tisti, ki jih nosijo, a prebitevajo drugi in potiskajo podnje široka pleča. Sredi bojnega orkana se je z dolgih nosil vzdignil ranjenec. Razprl je usta in oglašila se je uporna, ganljiva pesem: »Midva brata, oba se vojskujeva, ne joči mati, ako padeva...«

Ranko čuti, kako se mu je naježilo teme. In nato ga spreleti srh po vsej hrbtnici. Toda misel je bila močnejša od krovi. »Pesem je za svate,« misli, »za žetve in za preje, ne pa za bitko!«

Vse se je valilo k predoru, skozi dim in grmenje. Tudi Ranko je bitel, da prebije begunce. Samo neki stavec je teklen nazaj k zakajeni kohtini. V mimohodu je Ranko spoznal starca. »Marijin oče, Stane. Kam boče tja dol!«

— Marija! Maruška! — je klical stavec, a se ni nihče oglašal. Prepoten in zbežan se je stegoval k ranjenecem in beguncem, usakogar ustavljal in obupno spraševal: — Tovažnik! Je bila bolničarka Marija z vami? — Nato hiti nazaj, po goli strmini, se spušča k reki, ki se peni in buči na dnu kanjona.

Mitraljezne kroglice prasketajo okrog nog. Puškomitraljezi nenehno klokotajo z bokov kanjona.

»Stuke« krožijo nad zakajeno kohtino.

Grmenje odzvanja v gozdu.

Stane kliče v dim, ki plava nad reko.

— Maruška! ... Je moja Marija ostala tam? Mari-ja! ...

— Vrni se, stari, nazaj! Beži gor! — s prodornim glasom opozarja puškomitraljezec. Glas mu podrtava, ramena se mu tresejo, ko bje z rafali čez reko, v vrste zelenih stotnj.

Stane se ne meni za puškomitraljezovo klicanje. Naj-

Vladimir Cerkez:

Svileni trakec za lase

(Odlomek iz romana)

dražja bči se še ni pojavila za kolonami! Ne bi je mogel preboleti. Zdavna je prebolet sina, tudi ženo in tovariše, a Marije ne more!

Surovi kanjon Sutjeske je bil zdaj podoben lačnemu žre-lu smrti, ki s skalnimi zobmi mečka in trga vrste ranjenecv, da brzga kri naokoli. Iz panike beguncev se jasno razlega zamolkli glas: »Maruška!« »Je tam moja Marija?« »Kdo je ostal tam, na drugem bregu?« »Hej, tovariši, je pri vas Mari-ja?« Klical je v dim, ker ni vedel, da so prav takrat, ko se je včkal v klical njeno ime, njegovo edino hčer na daljni visoki planoti prestrelile kroglice in da so ostale njene oči široko razprte, kot da se čudijo nenadnemu prihodu smrti.

Tekel je ob bregu deroče reke, klical vedno glasneje:

»Ma-ru-ška!«

»Ma-ri-ja!«

Pred njegovimi očmi je Sutjeska zanašala ljudi in konje, pljuškala s kalnimi valovi po orbah in kamenju.

Fašistični polki so prodrli na streljaj za zadnjimi vrstami beguncev. Pomendrali so varovalno četo, pa so se sedaj ko lačne mравlje z vseh strani zbirali, streljali med prodiranjem v goroloke ženske in begunske otroke, v zapuščena nosila v travi, v konje, ki so rezgetali in panično bežali po krvavemrodu.

Bolničarke ključje preplašene begunce, naj jim pomagajo, a puške kroglice zvižgajo nad rebo, prekinjajo klice. Bose pete ranjenecv se zadirajo v pesek. Samo te boste pete mole izpod odej. Mitraljezne kroglice se vsipavajo po nosilnih in ode-ja poskakuje, ko da vztrajno šiba po njej naliu s točo.

Tudi drugi borci so se razkropili. Ni jim uspelo priti čez reko. Ostali so na bregu, zastrtim z dimom. Odkobalili so se proti skalam. Za njimi, na kamenju, leže okrvavljene obveze, trupla borcev, plašči in pločevinaste škodelice, zavržene med tekanjem, zapuščena nosila, tovarna sedla brez konj, rezervna sedla, zapuščena v bitki na ubitih konjih. Zadnji ranjenec je zagrabil puško, ki je ležala narodu poleg luže krvi. In ko se je kobilil po bregu, je pobral s tal svilen trakec, pa niti sam ni vedel, čemu ga jemlje. »Nekdo si je s tem spenjal lase.«

V zavetju za skalami so čakale usodne ure. Še enkrat so hotele z bombami zaustaviti prodiranje s krvjo opitih stotnj. Vrečanje vajakov je prihajalo vedno bliže. Slišalo se je pokanje subega šibja, kotrljanje proda. Nato se je prikazala gosta strelska vrsta. Bajoneti so blisnili.

»Huraaaa!« so odjeknili glasovi za skalami. Tedaj so po-letele bombe in usulo se je kamenje. Grmenje in dim. Ka-menje in prst, prod in listje, vse je hkrati padalo po potep-tam travi, po pesku in vodi.

Obmetavanje z bombami je vrglo strnjene vrste zelenih stotnj nazaj, a samo za hip. Vojaki so naglo uredili svoje vrste. Med oglujujočim streljanjem so z nasajenimi bajoneti planili v dim. Kri je curkajla med kamenjem, škornji so kalili plitvine, vojaški čevlji so grobo teptali zakrita nosila.

Nad kanjonom Sutjeske so plavali oblaki. Sonce se je skrillo za njihove zavese.

Desni breg reke je postal bolj siv. Po njem, skozi go-šavje, so trdo korakali ogoreli lovci na ranjence.

Svilen trakec za lase je ležal poteptan v mokrem pesku...

Spomini, ki ne zbledijo

Delo trboveljskih komunistov ob razpadu stare Jugoslavije

Komunistična partija je napovedala napad združenega fašizma tudi na Jugoslavijo. Vedela je, da obstoječi režim nima opore v ljudstvu, da bi se postavili v bran proti grozi nevarnosti. Peta kolona je aktivno pripravljala teren za dokončno izjavo. Fašistični agenti so imeli proste roke pri svojem izdajalskem delu, saj je režim videl grožnjo nevarnosti le s strani komunistov in komunistično usmerjenih množic.

Obrožni komite KP Revirjev je tedaj budno spremljal razvoj političnih dogodkov doma in v svetu. O vseh važnejših dogodkih so se obveščali člani KP, slojevska mladina in simpatizerji. Partija je zaradi nezadovoljstva ljudi z obstoječim režimom in ob dejstvu, da so bili na delu fašistični agenti v državi in vojaškem merilu, predvidevala kapitulacijo stare jugoslovanske vojske, brž ko bo sovražnik prestopil naše državne meje.

Zato nas komuniste kapitulacija ni presenetila. Brž ko smo zvedeli, da se naša vojska razhaja, so vodilni komunisti sklenili, da gre h komandantu naše vojaške posadke v Trbovljah tričlanska delegacija prekaljenih komunistov na sestaneke, da se z njim dogovori glede oborožitve prostovoljcev in skupne obrambe proti sovražniku. Sestanek je bil kratak, ker se komandant o stvari sploh ni hotel razgovarjati z delegacijo, ki so jo sestavljali Franc Salamon, Lojze Hobkraut in Tončka Čečeva, ter ji celo zavrzolil z aretacijo, tako da je morala zaradi osebne varnosti čimprej oditi.

O rezultatu tega razgovora so bili takoj obveščeni komunisti in njihovi simpatizerji. Dan je bil nalog, da se takoj zbere orožje in da ljudje tudi brez tega odidejo med prostovoljce za obrambo domovine.

Ze naslednjih štiriindvajset ur je jugoslovanska posadka kapitulirala. Zbirali smo odpuščeno orožje ter drugo vojaško opremo in množično pripravljali odhod naših prostovoljcev preko Kuma na Dolenjsko, kjer je bilo predvideno, da bo tekla obrambna linija. Dana je bila direktiva: — Vsi komunisti, slojevci in domoljubi v prostovoljce za boj proti okupatorju!

Bilo je 8. ali 9. aprila 1941, ko je bil zvečer sklican sestanek vodilnih komunistov v Rudarskem domu, da oceni zadnje dogodke, da določi točno zborna mesta prostovoljcev, čas odhoda in vodstvo.

Ker smo napravili široke priprave za odhod v prostovoljce, je med ljudmi nastala mučna situacija — družine so bile zaslepljene za svoje drage in so se bale maščevanja okupatorja. Partija namreč tiste dni ni več delovala ilegalno, ampak popolnoma javno. Komunisti smo se javno sestajali v Rudarskem domu ali Domu komunistov — kot smo ga imenovali. Javno smo podnevi delili naše letake in na široko obravnavali dolžnost slehernega poštenega Jugoslavana.

Sprito raznih obvestil in poročil, ki smo jih preko dneva dobili iz raznih krajev, smo na podlagi analize splošnega položaja sklenili naslednje: 1. ker je jugoslovanska vojska v vsej Sloveniji v razpadu, odstopimo od odhoda v prostovoljce; 2. komunisti, slojevci in simpatizerji se mobilizirajo za zbiranje vsakovrstnega orožja in vojaške opreme, ki naj se dobro poskrbi; 3. vsi kompromitirani komunisti, slojevci in simpatizerji naj se umaknejo na Sv. Planino, da se vodstveni kader obvaruje pred aretacijo, kar se je pričakovalo kot prvi ukrep s strani Nemcev.

Na Sv. Planini se nas je zbralo drugi dan okrog 30 poznanih obrazov. Čez dan smo se zadržali v gozdu, zvečer smo se pa zbrali v planinski koči pri Zofki Završkovici. Razpravljali smo o vseh dogodkih preko dneva in o naših nadaljnjih ukrepih. Zvečer se nam je pridružil še Slavko Slander. Okrog 22. ure pa je prišla le nam še skupina okrog 12 — 14 oboroženih ljudi. Bili so to komunisti in slojevci iz Šoštanj, ki so se umaknili pred Nemci. Po njihovi izjavi so na pobodu skozi St. Pavel napravili akcijo in zaplenili okrog 14 starih dolgih francoskih pušk in municijo.

Ko smo skupaj ocenili položaj, smo sklenili, da oborožena skupina za sedaj orožje odloži in ga varno deponira, ravno tako tudi municijo, ljudje pa da se vrnejo v svoj kraj, vendar da se pazijo pred aretacijo.

Se tisto noč so odšli nazaj proti Šoštanju. Z njimi je odšel tudi Slavko Slander. S skupino, ki je deponirala orožje, je odšel od naših tudi Vili Vresk. To orožje je kasneje služilo za oborožitev prvih trboveljskih partizanov.

Ko so Nemci ukorakali v Trbovlje, smo bili po dobro organizirani obveščevalni službi po naših domačih ljudeh in slojevcih na tekočem o vseh važnih dogodkih v kraju. Med ostalim smo bili obveščeni, da se je župan s svojimi ožimi sodelavci temeljito pripravil na sprejem Nemcev, da jim slavnostno izroči oblast. Da so ti ljudje dokazali svojo predanost novemu gospodarju, so ohranili in izročili okupatorju popolni spisek poznanih komunistov in nevarnih simpatizerjev.

Na Sv. Planini smo je dalje spremljali potek dogodkov doma in v svetu. V Počivavskem hotelu na Sv. Planini smo hodili poslušati razna radijska poročila. Iz radija so se vsipali pozivi vsem Hrvatom, da je ustanovljena nova, neodvisna država Hrvatska pod vodstvom Ante Pavelića in da bosta Slovenijo zasedli dve prijateljski vojski, nemška in italijanska. Sami smo ugovarjali, če bo Revirje verjetno zasedla Italija, to pa zaradi potreb po premoči.

Po štirih dneh čakanja in spremljanja ukrepov okupacijske vojske smo ugotovili, da prvi ukrep okupatorja niso bile aretacije nevarnih ljudi, temveč prisvajanje najrazličnejših dobrin za Nemce in njihove družine, saj se Nemci niso mogli niti uvideti, koliko mesa, moke, blaga in obleke je na razpolago po trgovinah — pravo bogastvo zanje. Sprito tega smo se odločili, da se vrnemo na svoje domove, da pa se pazimo, da nas okupator ne iznenadi z aretacijo. Hodili smo naprej vsak na svoje običajno delo, kadar je bil zaposlen, spali pa seveda nismo doma. Le zjutraj smo se vračali vsak na svoj dom, da se pripravimo na službo — seveda, če je bilo na dogovorjen znak doma varno. Tudi na naših delovnih mestih smo imeli organizirano obveščevalno službo, tako da je bil vsak posebej obveščen, če se je v kakšnem industrijskem obratu pokazal gestan ali pa njegovi žandarji. Zaradi naše dobre pripravljene obveščevalne službe Nemci niso imeli uspehov z aretacijami na delovnem mestu.

Ze nekaj dni po prihodu okupacijske vojske — bilo je to 19. aprila zvečer — so sledile prve aretacije vodilnih komunistov in navedenih »vednih ljudi«. V Trbovljah so od komunistov dobili samo Franca Salamona, ki so ga potem z družino izselili nekam v Srbijo ali Bosno. Od tega dne dalje sta bila prva ilegalca Lojze Hobkraut in Tončka Čečeva.

V mesecu maju je bil formiran pod vodstvom Loizeta Hobkrauta vojni komite z nalogo, da centralizira skrivno orožje, municijo in ostali vojaški material za oborožitev partizanske enote, ki naj se sestavi iz prvih ilegalcev. Določena sta bila dva zborna kraja za komuniste in simpatizerje, ki morajo v ilegalno. Po spominu je bilo določeno eno zborna mesto v gozdu pri Sv. Katarini med cestama, od katerih drži ena na Mrzlico, druga pa na Podmejo. Drugi zborni kraj je bil pa za Sv. Planino in sicer pri gospodarskem poslopiju posestnika Novaka s Kleka.

Naša ilegalna tehnika je bila na delu usako noč. Politične razmere so terjale našo čuječnost in aktivnost na vseh področjih. Tiskanje letakov, v katerih smo razkrinkavali okupatorja in naše domače izdajalce, je bilo naše osnovno delo. Delali smo pa tudi akcije s parolami na listih in s parolami na zidovih, ograjah in pločnikih. V večjem obsegu so bile napisne akcije izvedene za 1. maj in v juniju 1941. Naša tehnika je bila na Zvebljevem hribu, pod vodstvom prekaljenega komuniste Martina Zagožana in je odigrala važno vlogo v boju z okupatorjem predvsem v prvih mesecih zasedbe naših krajev.

Pavel Baloh

183 gledaliških premier

Na večer pred 1. majem t. l. bo gledališče Svobode—Center v Trbovljah praznovalo 40 let svojega delovanja.

Ze pred prvo svetovno vojno so priložnostno nastopali delavci — ljubitelji dramske umetnosti na raznih improviziranih odrih v malih gostilniških sobah. Šele z ustanovitvijo Svobode leta 1919 se je pričelo delo na tem področju bolj sistematično. Dramska sekcija Svobode — in pozneje po razpustu iste od leta 1936 Vzajemnosti — je včasih med obema vojnima vztrajno in neutrudno posredovala umetniške stvaritve domačih in tujih

publiko zabavala tudi s komedijami, katerih tekst je pogosto smisel kapitalistično društveno ureditev.

Dramska sekcija je nastopala sicer že od leta 1919 na starem in neprimadnem odru pri Fortiju na Vodah in začela šele v sezoni 1920/21 s pridobitvijo dvorane v starem Delavskem domu organizirano in sistematično delovati.

V času do leta 1941 je dramski odsek nastopil samostojno 323-krat doma in na gostovanjih, ki jih je imel v Brezicah, Šoštanju, Celju, Mežici, Jesenicah, Zagorju, Hrastniku, Litiji in okolici Trbovelj: tovali so glasbeni in različni ljudski

zaprti, izseljeni ali pa so padli v borbi z okupatorjem ali pomrli v taboriščih. Naj se tu spomnimo predvsem narodnega heroja Tončke Čečeva, ki je bila nekaj časa pred drugo svetovno vojno tudi vodja tamburšev pri Svobodi.

Bogate kulturne tradicije trboveljskega delavstva so se po vojni zlele v enoto KUD »Lojze Hobkraut« in se pozneje leta 1952 vključilo v ponovno ustanovljeno Svobodo, kjer deluje še sedaj gledališče Svobode—Center.

To gledališče je po vojni do sedaj uprizorilo 74 odrskih del ter delala v tem času pomembne

1959 izbrano tudi za zvezni festival na Hvaru, kjer je doseglo do sedaj največji uspeh, saj je bilo ocenjeno na tej reviji jugoslovanskih gledališč med prvimi izmed 8 nastopajočih.

Uspeh gledališča je gotovo plod 40-letnega dela med igralci — materiji, ki so ga začeli režiserji Karel Vidic, Polde Majdič, Tončka Čečeva, Franc Novak, Ivan Pavšek, Polde Odlazek, Tine Korimšek in Pavle Kovač. Nadaljevali pa Tržan, Milko Rak, Dominik Kužnik in Seme ter v zadnjih letih Karla Malovrh, Franci Jarc, Rado Čelnovar in Jelko Potočan.

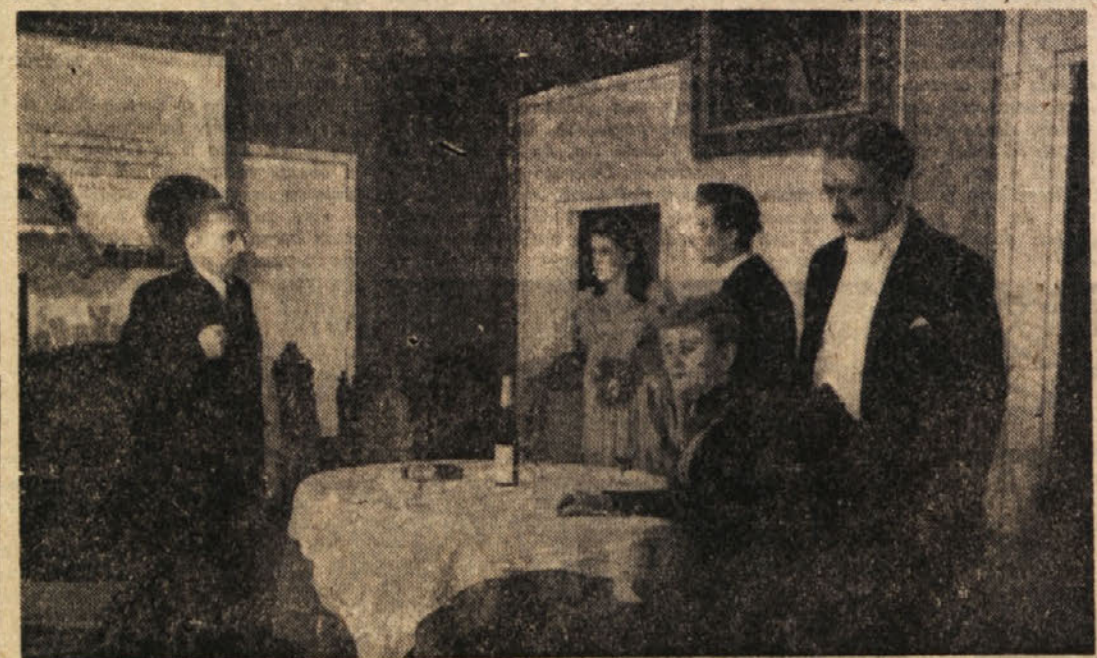
Izmed ustanoviteljev odrov delujejo aktivno v družbiž damas je Tine Korimšek, Mica Bizjak, Ljilka Rovinski, Franc Saje, Tine Bizjak, Robert Plavšak in Polde Odlazek.

Mimo dramske dejavnosti za odrasle je pa gledališče ves čas svojega obstoja posvečalo vso pozornost tudi mladini in je že pred vojno kot po njej vsako leto uprizorilo eno ali dveje svojih del z mladimi delavci in za mladino. Na tem področju je bila posebno marljiva in požrtvovalna Geni Rakova.

Sedaj šteje gledališče 52 aktivnih članov, med njimi okrog 30 mladih. Trudi se, da bi dajalo občinstvu čimbolj kvalitetne predstave najboljših piscev, domačih kot tujih.

Za svojo 40-letnico bo gledališče Svobode—Center uprizorilo dramo iz NOV, Matkoviča »Na koncu poti«, v režiji Karla Malovrha. Premiera igre bo 30. aprila 1961 ob 19. uri v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah v počastitev praznika 1. maja s posebnim poudarkom na 20-letnico vstaje naših narodov.

Pred premiero pa bo v veliki veži Delavskega doma odprta razstava »40 let gledališča v Trbovljah«, na kateri bo v slikah prikazano delovanje dramskih sekcij prosvetnih društev pred vojno in po njej.

Prizor iz igre »inspektor na obisku«

piscev — dramatikov našemu delavstvu in tako zraven takratnega Sokolskega gledališča in dramske sekcije »Vesna« s svojimi nastopi na odru povedala številnim obiskovalcem dramskih predstav skozi usta igralcev marsikaj, kar je sicer v privatnem pogovoru ali na zborovanju bilo prepovedano. Ze tatar je Svoboda opravljala veliko kulturno poslanstvo ne le med svojimi člani, temveč je gojila po svojih močeh revolucionarno zavest tudi med širo množico naših delovnih ljudi.

V takratnem društvu, ki je imelo več odsekov, je bila dramska sekcija gotov najbolj agilna. Ta je v letih med obema vojnama uprizorila 109 gledaliških del. Med njimi ljudske igre, komedije, spevige in drame. Izbrja tekstov je bila za takratne razmere zelo napredna, saj najdemo med njimi pisce, kakor Ivan Cankar, Erbin Kristan, Nušič, Moškerič, Gorki, Hašek in drugi. Navzlic večkratnim prepovedim po sreskem načelniku in banski upravi je dramska sekcija Svobode vedno znova segala po naprednih delih in jih z uspehom uprizorjala. Mimo del resne vsebine je dramska sekcija svojo

skih centrah Slovenije. S temi gostovanji je utrjeval vezi: gojil prijateljske stike z ostalimi kulturnimi delavci — proletarci Slovenije.

Razen svojega rednega dela na odru so člani dramske sekcije sodelovali še pri vseh večjih prireditvah društva, tako na prosvetnih večerih, akademijah, predavanjih, pevskih nastopih, raznih delavskih proslavah itd.

Mimo odras Svobode so takrat v Trbovljah delovali še oder Sokola in Katoliškega prosvetnega društva ter oder Krekove mladine in »Vesna«. Na tem zadnjem odru so se zbirali mladinci — slojevci, katere je vzgajala Tončka Čečeva, ki jim je bila tudi režiser. Vse do razpusta tega odras po oblasteh je bil le-ta zelo agilen.

Z izbruhom druge svetovne vojne so pa prenehali z delovanjem vsi odri in nastal je kulturni molk. Kakor drugim dejavnostim je vojna prizadela tudi dramski dejavnosti veliko zla. Pošteni in zavedni delavci — gledališčniki vseh odrov (le malo je bilo izjem) so se vključili v vrste OF in mnogi so se aktivno udeležili NOV. Mnogi med njimi so bili preganjeni,

uspehe. Ze leta 1948 je tekmovalo z igro »Izpit za življenje« na reviji v Mariboru. V letih 1958 in 1959 je nastopalo na 1. in II. republiški reviji amaterskih gledališč Slovenije v Velenju z igro »Dnevnik Ane Franke« in »Vojak Tanaka«. S tem delom je bilo v letu

Prva slovenska vlada

5. maja 1945 ob 13. uri je bila v osvobojeni Ajdovščini seja predsedstva SNOS. Odprl jo je predsednik Josip Vidmar in sporočil, da je glavni namen seje postavitve in zaprisega prve slovenske narodne vlade. Seje so se udeležili poleg večine članov SNOS častni gostje, med njimi zastopnik AVNOJ, osrednje jugoslovanske vlade Srdlje, narodne vlade Hrvatske, pokrajinskega NOO za Slovensko Primorje, šef sovjetske misije pri glavnem štabu Slovenije podpolkovnik Bogomolov, predstavnik Rdeče armade pri glavnem štabu Hrvatske podpolkovnik Rak, šef angleške misije major Pears in šef ameriške misije kapetan Blatnik.

Po referatu sekretarja IOOF Borisa Kidriča in razpravi so prebrali zakon o sestavi slovenske narodne vlade in poverili mandat Borisu Kidriču, ki je sestavil prvo narodno vlado Slovenije.

Na seji so prebrali ukaz o sestavi vlade, katere predsednik je postal Boris Kidrič, nato pa so člani vlade prisegli.

Z beležnico po Hrastniku

SEMINAR ZA VODILNE KADRE — V prvih mesecih letošnjega leta je kadrovska služba Steklarne Hrastnik organizirala že več seminarjev za vse zaposlene v kolektivu. Sedaj je seminar za vodilni kader v podjetju. Seminar vodijo tovarniki iz Ljubljane. Teme seminarja pa so predvsem gospodarski problemi, organizacija dela ter v splošnem način vodenja podjetja. Sluhatelji so s snovo seminarja zelo zadovoljni, saj jim bodo predavanja koristila pri delu v tovarni.

ALI JE TO POTREBNO? — Ze na raznih sestankih hišnih svetov, zborov volivcev in sestankih SZDL so razpravljali o Podporni hiši pri Steklarni. — Hiša je na enem delu popolnoma uničena ter zaradi slabe napeljevalne vode in razpokanih cevi poslopje razpada in ogroža življenje stanovalcev. — V stavbi je veliko trgovsko podjetje kraja ter je bila zgrajena nekaj let pred vojno. Če bo tako stanje trajalo še nekaj časa, bo hiša propadla.

Pri hišnem svetu smo zvedeli, da hišni svet nima denarja za popravilo, ker je najel posojilo za dograditev trgovskega lokala. Kdo bo sedaj popravil stavbo, da ne bo propadla?

Pristojni ščitilci naj bi se bolj pozanimali za to vprašanje, ker je hiša last Ljudskega premoženja. Če hišni svet ne zmore popraviti poslopja, naj bi ga dala popraviti Steklarna. Ali ni škoda, da doplačamo, da hiša propada v časih, ko je

tolikšna kriza za stanovanja, v poslopiju pa stanujejo ljudje iz Steklarne? Naj člani delavskega sveta in sindikata pregledajo položaj ter pokrenejo vse potrebno, da se prepreči le večja škoda. Stanovalci bodo hvaležni za vsako pomoč.

NOV STANOVANJSKI BLOK — V tajništvo Steklarne smo zvedeli, da prošnje za stanovanja še vedno prihajajo, da je pa teh vlog že preko sto. No, nekaj srečnikov bo med njimi že letos, saj se onkraj Save že dviga nov stanovanjski blok z 20 stanovanji, eno izmed prvih večjih stanovanjskih poslopij na tem terenu. S dograditvijo tega bloka bo pa problem rešen le delno. Predvideno je, da le letos pričnejo z gradnjo druge in tretje hiše, če ne bo ovir s strani določenih organov.

Kaj pa naplachi na nova stanovanja po reflektantih? Predvideno je, da bodo v stavbi štiri prostore dobili stanovanja v tej hiši le po starem načinu, ker so lasko leto pri razdelitvi stanovanj izpadli — medtem ko je za ostale reflektante predvideno, da dobe lahko stanovanje samo z naplachim. O stvari bo izrekel na enem bližnjih sestankov dokončno besedo izvršni odbor sindikalne podružnice tovarne.

LETNI DOPUSTI IN ŠE KAJ — Tudi letošnje leto so predvideni ugodni pogoji za letovanje članov kolektiva, tako na Rudnik, v Steklarno, Kemično tovarni, raduški Papirnici in še drugod.

Steklarna in Kemična tovarna bosta imeli skupno nekaj prostorov za letni oddih članov svojih kolektivov v »Crikveni« in verjetno tudi v Bohinju. Skupno bo lahko letovalo preko 400 članov kolektiva Steklarne. — Kaj pa cene v letošnjem letu?

Prva novost bo verjetno, da bodo trajanje dopusta v domu podaljšali od 10 na 14 dni. Cena za oddih v predsezoni naj bi bila v domu kot lani 250 din dnevno, za čas visoke sezone je pa cena predvidena

na 350 din. Razliko bi regresiralo podjetje oziroma sindikalna podružnica. Cene so kalkulirane po sedanjih stroških, ker so se stroški prehrane tudi v letoviznih zadnje čase zelo podražili.

Pripomnili bi še, da ima Steklarna v Crikveni v našem politični dom, medtem ko je v Bohinju odkupila neko hišo, ki je sedaj last njenega kolektiva, ima pa 16 postelj. Dom je na razpolago za letovanje preko celga leta.

R. V.

Večja aktivnost hrastniške mladine

Mladina v Hrastniku se temeljito pripravlja na praznovanje letošnjega dneva mladosti, to še tembolj, ker obhajamo letos 20-letnico vstaje naših narodov.

Občinski komite mladine v Hrastniku je na zadnji seji razpravljaj o nalogah mladine ter o programih, ki jih bodo sestavljali sami aktivni ob pomoči občinskega komiteja LMS. Do 1. maja bodo imeli sestavljen program svojega dela, ki bo zajemal dejavnost mladine na vseh področjih.

Ob praznovanju dneva mladosti bodo razne športne in kulturne prireditve na terenih, na sam dan mladosti bo pa centralna parada v Hrastniku, na kateri bo sodelo-

vala vsa mladina in ostala društva. V počastitev 20-letnice ljudske revolucije bo pa hrastniška in raduška mladina pripravila veselo proslavo in manifestacije. Teko bo občinski komite LMS v tem letu izvedel nekaj večjih prireditev, med njimi pohod mladine po partizanskih poteh, javno oddajo Kaj več o NOV, brigadirski miting Tončke Čečeva in še druge manjše prireditve in slovesnosti.

S kadrijskimi spremembami, ki so bile izvršene v mladinski organizaciji v občini, se je znatno povečala aktivnost mladine na raznih področjih. Mladina pa hoče izpopolniti sistem dela in se zlasti zavzeti, da bo njeno delo res kvalitetno.

Razvitje mladinske zastave v Hrastniku

Mladina Rudnika Trbovlje — Hrastnik je dne 24. t. m. razvila v počastitev 20-letnice naše revolucije in dneva mladosti v domu Partizana v Hrastniku svojo društveno zastavo. Na tej slovesnosti je sodelovalo preko 300 mladih ljudi, udeležili so se pa mladinske slovesnosti tudi politični in drugi funkcionarji.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

PIONIR

Novo mesto

Čestita za praznik dela 1. maj

Izvršujemo vse vrste visokih in nizkih gradenj in se priporočamo za naročila

Po osvoboditvi 434 družinskih stanovanj

Največje podjetje v Zagorju ob Savi, Rudnik rjavega premoga, ima trenutno manjše težave v proizvodnji. V prvem tromesečju letošnjega leta je njegov kolektiv dosegel proizvodni plan s 94,5 odst. V januarju je bila proizvodnja dosežena normalno, ne pa v februarju in tudi ne v marcu. Vzrok temu je bila huda nesreča v rudniku meseca marca, pa tudi nekatere nepravilnosti na posameznih jamskih deloviščih, kot na primer na obratu Loke, kjer se bore z največjo neprijetnostjo, to je z vodo, ki otežkoča normalno raziskovanje, priprave in sam odkop premoga.

Predvsem je pa letos na zagorskem rudniku izredno važna naloga, da skoncirajo rekonstrukcijo svoje separacije, ki jo bodo povečali, ker se na rudniku pripravljajo na večjo proizvodnjo premoga, na 770.000 ton letno, kakor je bilo določeno po prejšnjem, XII. konkurzu. Postopoma so v teku vse priprave za povečanje proizvodnje premoga. Vendar je tudi to vprašanje povezano z izredno aktualnim problemom — z izgradnjo novih stanovanj, pa naj si bodo družinska ali samska. Navzlic povečani storilnosti, ki taste vsako leto — saj so lani do-

segli storilnost — na 1,4 na delavnik in moža — bo pa na rudniku treba število zaposlenih povečati, s tem pa tudi število stanovanj. S predvidenim začetkom gradnje 32-stanovanjskega bloka in doma za samce, katera dela pa seveda ne bodo skoncirana letos, bi šele v letu 1962 delno nekoliko povečali stanovanjski fond. Če upoštevamo, da je Rudnik Zagorje v povojnih 15 letih zgradil 434 novih družinskih stanovanj, moramo reči, da je podjetje mnogo storilo na tem področju. Res je pa temu nasproti, da do lanskega leta nobena druga gospodarska organizacija ali ustanova ni gradila ničesar, kljub temu, da bi bilo to nujno potrebno glede na razvoj gospodarstva in splošne potrebe v zagorski komuni. Tako je na primer v rudniških stanovanjih v Zagorju, ki jih je podjetje gradilo za svoj kolektiv, mnogo strank, ki so zaposlene v drugih podjetjih in ustanovah.

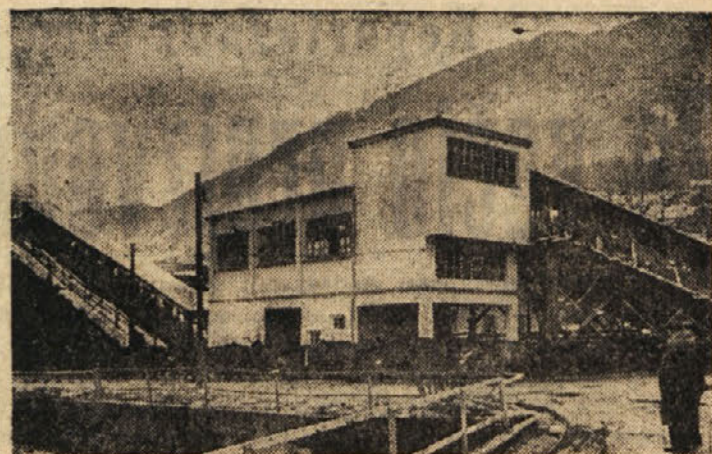
Med investicijami zagorskega rudnika je posebno važna tudi gradnja nove ceste od Kisovca do rudniške separacije, ki bo kockana in asfaltirana. Ta cesta bo omogočila prevoz premoga z obrata Loke z velikimi transportnimi kamioni na separacijo. S tem bo

omogočeno, da bo rudnik mogel začeti odkopavati lep premog v sedanjem jamskem varnostnem stebru, kar do sedaj zaradi podzemeljskega prevažanja premoga ni bilo mogoče. — Tudi ta cesta je del investicij za doseg večje proizvodnje na rudniku, ki je predvidena na 770 tisoč ton letno. Na rudniku je pa treba opraviti še druge naloge. Tako so na pobudo sindikalne organizacije rudarjev začeli s pripravami za dejanski prehod na decentralizacijo samoupravljanja po ekonomskih enotah podjetja, ki so se že kar dobro utrdile. Glede na to, da so zadnje priprave v zadnji fazi, je zadnja skupščina sindikalne podružnice sklenila, da se takoj začne z izvolitvijo obratnih delavskih svetov po ekonomskih enotah. Delavski svet rudnika bo v teku naslednjega tedna volil tudi nov upravni odbor podjetja.

Delovni kolektiv zagorskega rudnika pričakuje, da bodo delavski sveti po ekonomskih enotah svojo nalogo dobro opravili, saj je v interesu vseh in vsakega posameznika, da v vsaki teh enot varčujejo z materialom, jamskim lesom, električnim tokom, komatiranim zrakom itd., saj je povsod mogoče ustvariti lepe pri-

hranke. Skrbeti bo treba, da se zmanjša število nezdov pri delu, da se poveča proizvodnja in da z vsem tem in še drugim izkoristijo vse možnosti za izboljšanje svojega dohodka.

Ob vsem tem bo pa kolektiv rudnika najtesneje sodeloval tudi z zagorsko komuno, saj je želja vseh, da s skupnim sodelovanjem pripomorejo do čim lepšega razvoja in napredka gospodarstva v zagorski občini.

Objekti v sklopu rekonstrukcije separacije (med gradnjo) v Zagorju

BOGATE PERSPEKTIVE NADALJNJEGA RAZVOJA PODJETJA

Še več sredstev za mehanizacijo

Kar lepe perspektive se obetajo v letošnjem letu. Gradbenemu podjetju v Zagorju. Že samo to, da so sklenili v podjetju, da bodo cene za gradbene usluge ostale enake kot lani — usluge opravljajo okrog 30 % ceneje kot ostala gradbena podjetja — govori v prilog te gospodarske organizacije. Lansko leto je bilo za Gradbeno podjetje Zagorje kar plodno in uspešno. Med glavnimi objekti, ki jih je gradilo to podjetje, so: re-

konstrukcija rudniške separacije v Zagorju z vsemi pomožnimi objekti, rekonstrukcija tovarne »Keramika« na Izlakah, izgradnja objekta za izdelavo hidriranega apna pri Industriji gradbenega materiala v Zagorju, gradnja plavalnega bazena v Potoški vasi, nadalje gradnja osemletke v Zagorju s telovadnico. Razen tega je gradbeno podjetje sezidalo še štiri stanovanjske objekte s 104 stanovanj, samopostrežne trgovine, od teh eno v Zagorju in eno v Kisovcu. Skupna realizacija na teh objektih je znašala 345 milijonov din.

Gradbeno podjetje Zagorje še ne obstaja dolgo, komaj tri leta, vendar dejavnost v njem narašča iz leta v leto. V letu 1958 je podjetje napravilo 198 milijonov din realizacije, v 1. 1959 je imelo že 246 milijonov din bruto dohodkov, lansko leto je pa podjetje realiziralo 345 milijonov din.

Vzporedno s porastom realizacije je pa gradbeno podjetje povečalo tudi vrednost svojih osnovnih sredstev. Ko se je podjetje ustanovilo pred tremi leti, mu je dal Rudnik Zagorje na razpolago osnovna sredstva in mehanizacijo. Od ustanovitve pa do danes je kolektiv gradbenega podjetja s svojim delom ustvaril tolikšna

sredstva, da je mehanizacijo povečal po vrednosti za 100 %.

Primerjajoč to podjetje z ostalimi gradbenimi podjetji, je stanje v njem zadovoljivo. Vse skrb se v njem posveča cenam gradbenih uslug, ki so med najnižjimi. Kolektiv podjetja se je v svojem delu zavedal, da njegovi izdelki višajo družbeni standard prebivalstva in delovnih ljudi v občini, zlasti z gradnjo novih stanovanj. Sam tempo gradenj bi pa podjetje lahko še znatno pospešilo, če bi bili vsi v komuni zainteresirani na stvari in bili pripravljeni sodelovati — tako so pa glavna ovira hitrejšega tempa dela finančna sredstva. Investitorji vse preveč radi plačujejo izvršena dela z znatnimi zamudami. Tako je na primer samo investor Občinski ljudski odbor Zagorje podjetju dolžan 13 milijonov din, ostali pa manjše zneske. Med najboljšje plačnike je šteti tovarno »Keramika« na Izlakah.

Vso skrb posveča podjetje tudi temu, da svojega dela še v večji meri mehanizira. Marsikdo se rad spotakne ob mehanizacijo na gradbiščih, ne vpraša pa po vzrokih in posledicah. Dasi podjetje uspešno deluje, bi bilo potrebno, da se ostali zanimajo zanj in da se mlademu, razvijajočemu podjetju nudi pomoč v tej ali oni obliki.

Letošnje leto stoji gradbeno podjetje spet pred važnimi nalogami, namreč pred gradnjo novih objektov. Tako mora dograditi zagorsko rudniško separacijo, nadalje tovarno »Keramiko«, zgraditi 64 novih stanovanj, nadaljevati dela pri gradnji nove osemletke v Zagorju in samopostrežnih trgovinah. Prišlo bo z gradnjo 32-stanovanjskega bloka za Rudnik Zagorje, 12-stanovanjskega bloka za podjetje Elektro-Trbovlje z lokali, z enim objektom v Ljubljani, naddejalo bo pa dela v stolpnici.

Skupna vrednost letošnjih del je preračunana na približno 400 milijonov din. Povečati obratna sredstva in si preskrbeti še več nove mehanizacije, bo tudi letos ena od osnovnih nalog v podjetju. Druga naloga, ki stoji pred celotnim kolektivom gradbenega podjetja, je pa, da bo le-to skušalo ostati pri dosedanjih cenah svojih uslug, kljub razlikam v vrednosti gradbenega materiala.

V sklopu Gradbenega podjetja Zagorje pa delujejo tudi stranski obrati, ki s svojim delom dosti pripomorejo k uspehom celotnega kolektiva. Že obstoječi obrat je cementni obrat, nadalje obrat za proizvodnjo zidakov, ki je samo lani napravil 4 in pol milijona kosov opeke. Instalacijski obrat za vodovod in remonte strojev bo treba še izboljšati in povečati. Z ustanovitvijo še mizararskega obrata in centralne betonarne za vse objekte, ki se grade v Zagorju, bo pa delo še hitreje in bolje napredovalo.

Perspektive podjetja so jasne ter bo kolektiv lahko uspešno reševal svoje naloge, če bo delal po smernicah programa, ki si jih je zaadal na zadnji konferenci Zveze komunistov v podjetju.

PROSTOVOLJNO DELO

Na pobudo sekcije za komunalno dejavnost pri krajevni organizaciji SZDL Krnice — Kovk so organizirali prostovoljno delo za popravilo starega vodovoda. Delo je bilo kmalu opravljeno. Pomoč so dobili tudi od ObLO, ki jim je pomagal pri nakupu 60 m novih cevi.

Sedaj pripravljajo akcijo za zgraditev ceste v Podkričah, ki jo bodo gradili največ s prostovoljnimi delom.

SEJA OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA TRBOVLJE

Občinski ljudski odbor Trbovlje bo imel sejo obeh zborov v petek, dne 28. aprila 1961 ob 8. uri, v sejni dvorani občinskega ljudskega odbora.

Na seji bo obravnaval sestavo šolskih odborov, ustanovitev osnovne šole Tončke Čečve, ustanovitev Srednje tehniške šole, ustanovitev zavoda za prosvetno-pedagoško službo in določil šolske okoliše ter imenoval član šolskih odborov posameznih šol.

Sklepal bo o najetju posojila za dograditev osnovne šole Tončke Čečve in Blagovnice. Nadalje bo sklepal o posojilih gospodarskim organizacijam in prevzemu poroštev za posojila, ki jih najemajo gospodarske organizacije, bodisi iz občinskega družbenega ali splošnega investicijskega sklada. Odločil bo o razširitvi gospodarske dejavnosti Avtoprevoznikega podjetja in »Elektro — Standarda«, ki se preimenuje v Elektrolivarsko industrijo Trbovlje, na kratko »ELIT«.

PRVI KORAKI

K SISTEMATIČNI STANOVANJSKI IZGRADNJI V TRBOVELJSKI OBČINI

Pred dnevi je bil pri občinskem ljudskem odboru v Trbovljah prvi sestanek, namenjen sistematični graditvi stanovanj v občini.

Glavni namen sestanka je bil, doseči sporazum za enotno stanovanjsko gradnjo v občini preko sklada za zidanje stanovanjskih hiš.

Nakazane perspektive gradnje in velike potrebe, ki jih spričo razvoja industrijskega kraja narakuje perspektivni plan občine, dajejo prednost takemu načinu gradnje stanovanj, ki bo omogočil uvedbo sodobnega sistema dela na tem področju ter poenostavitev in pocenitev zidanja stanovanj (mehanizacija dela, zbrana gradbišča in podobno).

Predloženi program gradnje rešuje sporedno eno izmed zelo važnih vprašanj, to je izbira in določitev v poštev prihajajočih parcel. Sistematična stanovanjska izgradnja terja namreč vnaprej določena področja in s tem gradbena zemljišča, katero vprašanje naj se kompleksno rešuje, ne pa individualno, po posameznih podjetjih. Koncentracija gradnje v okviru občinskega stanovanjskega sklada omogoča takšno reševanje tega perečega komunalnega problema. To še tembolj, ker je v kraju malo zazidalnih parcel, zlasti pa še, ker cepljenje in drobljenje stanovanjskih gradenj nujno terja mnogo več sredstev za ureditev potrebnih komunalnih naprav — (vodovod, ceste, kanalizacija, pralnice itd.).

Nacrti o gradnjah hkrati rešujejo vprašanje urbanistične ureditve kraja, ki je v manjši meri navezana tudi na porušitev oziroma odstranitev nekaterih manjših in starejših hiš. Druga značilnost je, da načrti dajejo v pretežni meri prednost gradnji blokov in stanovanjskih stolpičev, ki povzročajo manjše gradbene ploskve, nudijo pa večje število stanovanj. Ta način zidanja stanovanjskih hiš pocenjuje, kot že prej omenjeno, pripadajočo izgradnjo komunalnih naprav.

KAJSNI SO GRADBENI NACRTI ZA LETO 1961 IN 1962?

Da bi občane pobliže seznanili s predvidenim programom gradnje stanovanj v Trbovljah v letih 1961 in 1962, ki ga je pripravil IB Trbovlje, prinašamo nekaj

podatkov iz razprave na omenjenem sestanku. Te podatke bomo v prihodnjih številkih lista po možnosti ponazorili tudi s slikami, da bo lahko vsak prišel umestne predloge k načrtu. Več ko bo teh predlogov, lepši bo industrijski kraj Trbovlje in verjetno bomo gradili tudi ceneje in hitreje.

PRVI DEL NACRTA ZAJEMA PODROČJE KEŠETOVO. — Na tem predelu se sedaj grade trije stolpiči tipa Hartman. Predvidena je tudi regulacija Trboveljske, s čimer bi se pridobil prostor za izgradnjo dveh nadaljnjih stolpičev, ne da bi bilo potrebno rušenje starih stanovanjskih hiš.

Na tem področju naj bi se odprlo gradbišče za zidavo 2 stolpnice in zveznega trakta na stavbo K-4 ob Rudarski cesti. Začelo naj bi se z zidavo 1. stolpnice tipa Hartman. V letu 1961 bi bilo zaradi tega treba zagotoviti streho za stanovalce dveh individualnih hiš, kar bi omogočilo dograditev 2. stolpnice in servisnega trakta v letu 1962. Izgradnja naselja Kešetovo bi bila nato zaključena z izgradnjo dveh nadaljnjih stolpnice tipa Hartman, kar pa terja odstranitev dveh nadaljnjih individualnih hiš.

Tako bi na tem terenu pridobili letos 45 novih stanovanj, v letu 1962 pa v stolpnicih 48 in v stolpičih 40 stanovanj.

DRUGI DEL NACRTA ZAJEMA RUDARSKO CESTO z izgradnjo prizidka k stanovanjskemu bloku Elektrarne, kar bi dalo skupaj 6 stanovanj in stanovanje za hišnika.

TRETIJI DEL NACRTA OBSEGA OBMOČJE TRZNICE. — Ta terja v prvi vrsti regulacijo Trboveljske južno od trznice, kar bi omogočilo izgradnjo poslovnega stanovanjskega bloka, s čimer bi pridobili poslovni lokal za podjetje »Meso«, za podjetje »Vitaminka«, za podjetje »Zeleznina«, poslovne prostore za mladinsko knjižnico in za podjetje Elektro — Trbovlje. Sporedno bi na vsakem koncu trakta stala po en 5-nadstropni stanovanjski stolpič z 38 stanovanji.

ČETRTI DEL NACRTA ZAJEMA GRADBIŠČA NA PARTIZANSKI CESTI. — Na tem področju je predvidena izgradnja stanovanjskega bloka za 40 strank. Za hišami št. 14 do 28 bi pa lahko sezidali 8 stolpičev tipa Hartman ali Sorli, kar bi dalo 80 nadaljnjih stanovanj.

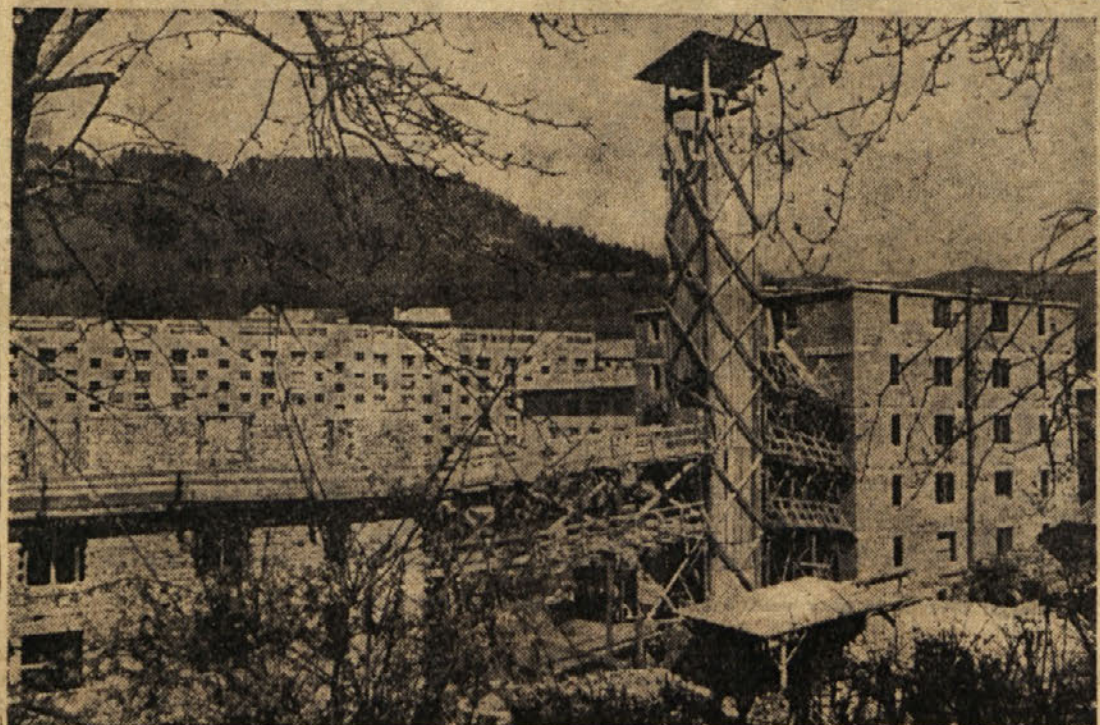
PETI DEL NACRTA ZAKLJUČNO UREJA TRG REVOLUCIJE. — Ta načrt predvideva izgradnjo depandance restavracije s tujskimi sobami. Vzporedno s tem se odpira možnost dozidave stanovanj k bloku št. 24. Usmerja tudi nadaljnjo gradnjo 6 stanovanjskih blokov tipa Zupan-

čič z lokacijo ob novi zvezni cesti Šušterjeva kolonija — Uprava rudnika. V teh blokih bi pridobili 72 stanovanj. Zazidava dveh teh blokov bi pa terjala porušitev stare stanovanjske hiše zadaj za upravnim poslopjem RTH.

SESTI DEL NACRTA pa predvideva, da se v letu 1962 odpre gradbišče na Zajčevem hribu, za katerega IB Trbovlje že pripravlja načrte. Ta načrt bi dal nadaljnjih 400 stanovanj. — To delovnišče bi omogočilo gradnjo po sodobnih principih in ureditvi — (vodstvo organizacije, gradbišča, montažno gradnjo, skupno topilarno, garaže itd.).

Nakazani občinski načrti potrjuje uvodne ugotovitve, namreč nujnost, da v Trbovljah začnemo najprej z določeno lokacijo novih stanovanjskih hiš in s skupno gradnjo pod okriljem občinskega stanovanjskega sklada za zidanje hiš. To bo omogočilo racionalno izkoriščanje sredstev ter koncentracijo gradbišč.

Državljeni naj izrežejo svoje mnenje in prinesejo pametne, koristne predloge. Za to jim bo hvala vsa javnost. T.

Gradnja stanovanjskih stolpičev v Trbovljah, ki jih gradi Splošno gradbeno podjetje »Zasavje« — Trbovlje — v osrednju K-4

Pozdravi iz Melbourne

Iz Melbourne v Avstraliji je Zasavski tehnik prejel dopis, v katerem se podpisani zahvaljujejo, da redno prejema naš revirski list.

— Z veseljem preberemo vse od prve do zadnje strani — nam pišejo iz Avstralije. Ostali kolegi, ki so skupno z menoj, se zelo za-

nimajo za jugoslovanske politične odnose, za rast socializma v Jugoslaviji, tretji zopet radi prebirajo roman, posebno se pa zanimajo za športne dogodke. Zelo nas je presenetilo in nas veselilo, da si je nadel dres državnega prvaka v mladinskem peterboju Alojz Vajdič. Naši odlični trojci v smučanju, Ačkunu, Dolancu in Stigaršku kar zavidamo. Vsem čestitamo in jim želimo, da bodo letos dosegali kar najboljše uspehe ter častno zastopali svoja društva v borbi za najboljša mesta.

Naša želja mladim Slovencev v Melbourneu je, da napišejo te vrstice v Zasavski tehnik, da nam

Seminar za funkcionarje LMS v Hrastniku

Občinski komite mladinske organizacije v Hrastniku pripravlja enodnevni seminar za vse člane občinskega komiteja LMS, nadalje za predsednike in sekretarje mladinskih aktivov. Udeleženci, ki jih bo 70, se bodo seznanili z nalogami, ki čakajo mladino v letu 1961, razpravljali bodo tudi o perspektivnem planu občine Hrastnik in še drugih vprašanj, da bo lahko po njih usmerjali svoje delo.

Seminar bo 9. maja v Taborniškem domu v Hrastniku.

Ob praznovanju letošnjega praznika dela, 1. maja, ki ga praznujemo v jubilejnim letu 20-letnice revolucije in vstaje jugoslovanskih narodov čestitajo vsem delovnim ljudem

Delovni kolektiv Rudnika rjavega premoga Zagorje
Rudniški komite ZKS Zagorje
Sindikalna podružnica rudarjev Zagorje

Naj živi praznik dela, 1. maj!

Reportaža iz Strojne tovarne Trbovlje

Za večjo proizvodnjo v letošnjem letu

Kljub letošnjemu povišanemu planu, ki je za 11 odstotkov večji kot lanski, se proizvodnja v STT veča. To ni samo zasluga vodstva podjetja in kolektiva, temveč ravno tako zasluga vseh političnih organizacij tovarne, kot tovarniški komite ZK, sindikalna podružnica, pa tudi delavski svet in upravni odbor podjetja. V tovarni so uvedli nagrajevanje po ekonomskih enotah, izboljšali sortiment proizvodnje, znižali število nadur, pravočasno se podjetje oskrbuje s potrebnim materialom in tudi delo v pripravi poteka hitreje. Dinamično povezovanje proizvodnega procesa ter boljše izkoriščanje proizvodnje so rodili povečanje produkcije in z njo povečanje dohodka. Tako so v tovarni že lansko leto tudi sortiment proizvoda po prodajni ceni izboljšali v korist serijske produkcije. — Uspehi kolektiva Strojne tovarne Trbovlje so tu - o čemer nam priča preokračanje proizvodnega plana za prvo tromesečje za 10,6 odstotka, in to navzlic povečanemu proizvodnemu načrtu za letošnje leto. — O vsem tem in o bodočih nalogah podjetja in kolektiva so podrobno razpravljali na tovarniški konferenci sindikalne podružnice, tovarniškega komiteja ZK in še na drugih sestankih, kot na primer na sejah delavskega sveta, upravnega odbora podjetja ter na proizvodnih konferencah in drugih sestankih.

za korak pred drugimi gospodarskimi organizacijami v trboveljski dolini. Kljub temu pa vendar pravijo, da se še vedno pojavljajo zastoji v delovnem procesu in da bi se dalo napraviti dokaj več, če bi ta proces potekal nemoteno. Kajti dostikrat se delo »zatakne« pri reševanju, ki sploh ne bi smelo biti problem. Mnogo se je izboljšalo na tem področju, toda treba bo napraviti še marsikaj. Pokreniti bo treba vse potrebno, da člani dopolnijo svoje strokovno znanje, da se jim izobraževanje omogoči še v večji meri kot doslej. Velji po izobraževanju se pa morajo podrediti vsi vodilni ljudje hote ali nehoti, ker drugače bodo izobrazbe željni kadri le-te prerastli in tudi kolektivi posameznih ekonomskih enot ne bodo hoteli imeti nesposobnih ljudi, da jih vodijo.

Z decentralizacijo v upravljanje

V pogojih delavskega samoupravljanja in potrebi po širši decentralizaciji uprave, ki v celoti združuje proizvajalca in upravljalca, ki neposredno sodela v proizvodnem procesu, po-

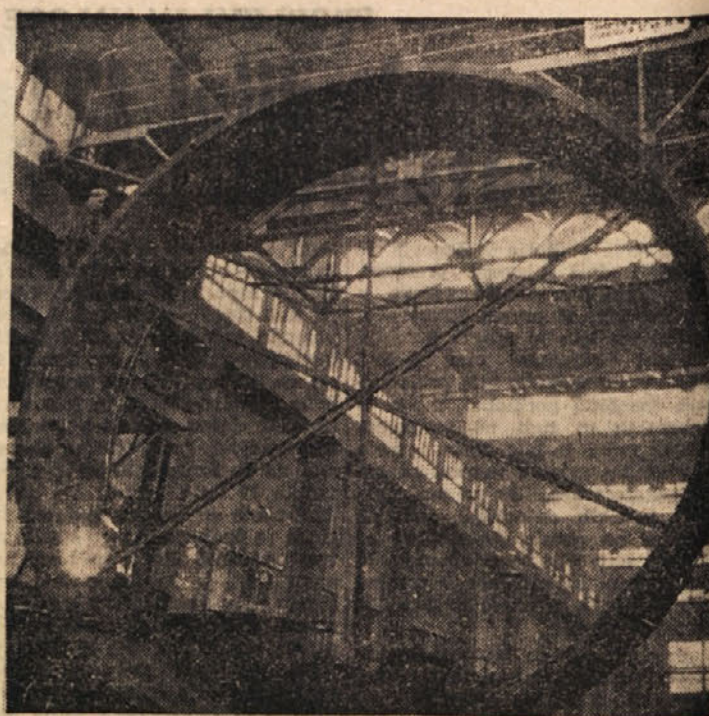
njihov učinek meriti na osnovi izvršenega plana proizvodnje v normalnih urah; v II. grupi spadajo priprava dela in pomoč na dejavnosti; semkaj se štejejo ekonomske enote, ki lahko neposredno vplivajo na finalizacijo proizvodnje; v III. grupi pa spadajo ekonomske enote ostale dejavnosti, ki s svojim delom vplivajo na prvi dve grupi ter se zato njihov učinek meri na podlagi realizirane proizvodnje, namreč na osnovi izdanih faktur.

Vse 3 osnovne grupe so pravzaprav medsebojno povezane, zato bo tudi vsaka izmed njih težila za tem, da doseže čimvečji učinek. S tem v zvezi se ustvarja za posamezno grupo oziroma njeno skupino čimvečji dohodek.

Dohodki v Strojni tovarni Trbovlje so znatno porasli. Spisek ljudi o mesečnih dohodkih nam kaže, da je bilo leta 1959 že 92 ljudi plačano s povprečno mesečno plačo do 10.000 din, medtem ko v l. 1960 ni bil nihče več. Najbolj se je povečal procent tistih, ki so plačani s povprečno plačo 20 do 30.000 din, in sicer kar za 73 %.

Dopolnilno izobraževanje je važno

Za izboljšanje osebnih prejemkov delavcev v STT je pa važnega pomena njihova dopolnilna izobrazba in merjenje njihovega

Prav razveseljiva je ugotovitev, da ustvarjeni dohodek na zaposlenega iz leta v leto narašča. Tako je v letu 1960 v primerjavi z letom 1958 narasel za 66 odstotkov, v istem obdobju je pa porasel čisti dohodek na 1 zaposlenega za 71 odstotkov, povprečni osebni dohodek za 58 odstotkov — indeksi poslovanja oziroma rentabilnost se je povečala od 21,5 odstotka v letu 1958 na 37,8 odstotka v letu 1960.

Sam sistem in organizacija izobraževanja v podjetju sta dobro izvedena. Skoro večina zaposlenih se na en ali drug način izobražuje in izpopolnjuje svoje strokovno znanje. Oddelek za izobraževanje v tovarni nudi ljudem za to vso pomoč. V letu 1960 se je v podjetju izobraževalo 197 ljudi ali ena četrтина vseh zaposlenih.

Člani kolektiva kažejo velik interes za dopolnilno izobraževanje, ker se zavedajo, da se jim bo osebni dohodek z njim večal, ker bodo za uspešnejše in kvalitetno delo pri delitvi osebnih dohodkov deležni večjih osebnih dohodkov.

Delavsko upravljanje v tovarni

Sodelovanje kolektiva in možnost razpravljanja o vseh važnih in odločilnih problemih, preden o njih sklepajo organi delavskega samoupravljanja, je eden od najpomembnejših in daljnosežnih faktorjev v oblikovanju notranjega življenja v podjetju. Možnost sodelovanja pri upravljanju vpliva na boljši odnos do dela, na ugodnejšo presojo gospodarjenja in vodenja podjetja, zato je delo organov delavskega samoupravljanja eden izmed odločilnih činičev pri oblikovanju vzdušja v podjetju.

Anketa, ki je bila sprožena med člani kolektiva, je pokazala, da večina od njih zelo pozitivno ocenjuje delo samoupravnih organov v podjetju. Razveseljivo je zlasti to, da je večina kolektiva pripravljena, da je delavski svet tisti organ, ki v podjetju načelno odloča o gospodarjenju in o nadaljnjem razvoju tovarne.

Spremembe v našem gospodarskem sistemu bodo omogočile, da se bo delavsko samoupravljanje še bolj utrdilo in približalo neposrednim proizvajalcem. — Zaradi sprememb v gospodarskem sistemu in zaradi organizacijskih sprememb, ki so nastale v podjetju predelko leto »uvedbo ekonomskih enot, nastaja velika potreba, da v tovarni pridejo na izvolitev organov delavskega samoupravljanja po ekonomskih enotah. Omogočeno naj bi bilo slehernemu članu ekonomske enote, da neposredno kot enakopraven član sodeluje pri odločanju o bistvenih vprašanjih, ki se tičejo njega in dejavnosti njegove ožje

okolice, to je ekonomske enote. Zbori ekonomskih enot bodo imeli svoje poslovilne v okviru pooblastil, ki jih bo nanje prenesel centralni delavski svet iz svoje pristojnosti. S tako obliko, kot so zbori ekonomskih enot, bo zagotovljeno vsem članom kolektiva, da bodo pri odločanju sodelovali neposredno.

Novo formiranje organov delavskega samoupravljanja po ekonomskih enotah naj bi se izvedlo že v prvi polovici letošnjega leta, kar je potrebno že zaradi tega, da bodo ti organi lahko sprejemali svoje pravilnike o delitvi osebnih dohodkov po ustvarjenem učinku ekonomske enote.

Ostali problemi v kolektivu STT

Skrb za člane kolektiva, reševanje njihovih problemov in nudenje pomoči svojim članom — to je bila stalna skrb sindikalne organizacije in vseh organov v podjetju ter bo to tudi v bodoče njihova glavna naloga.

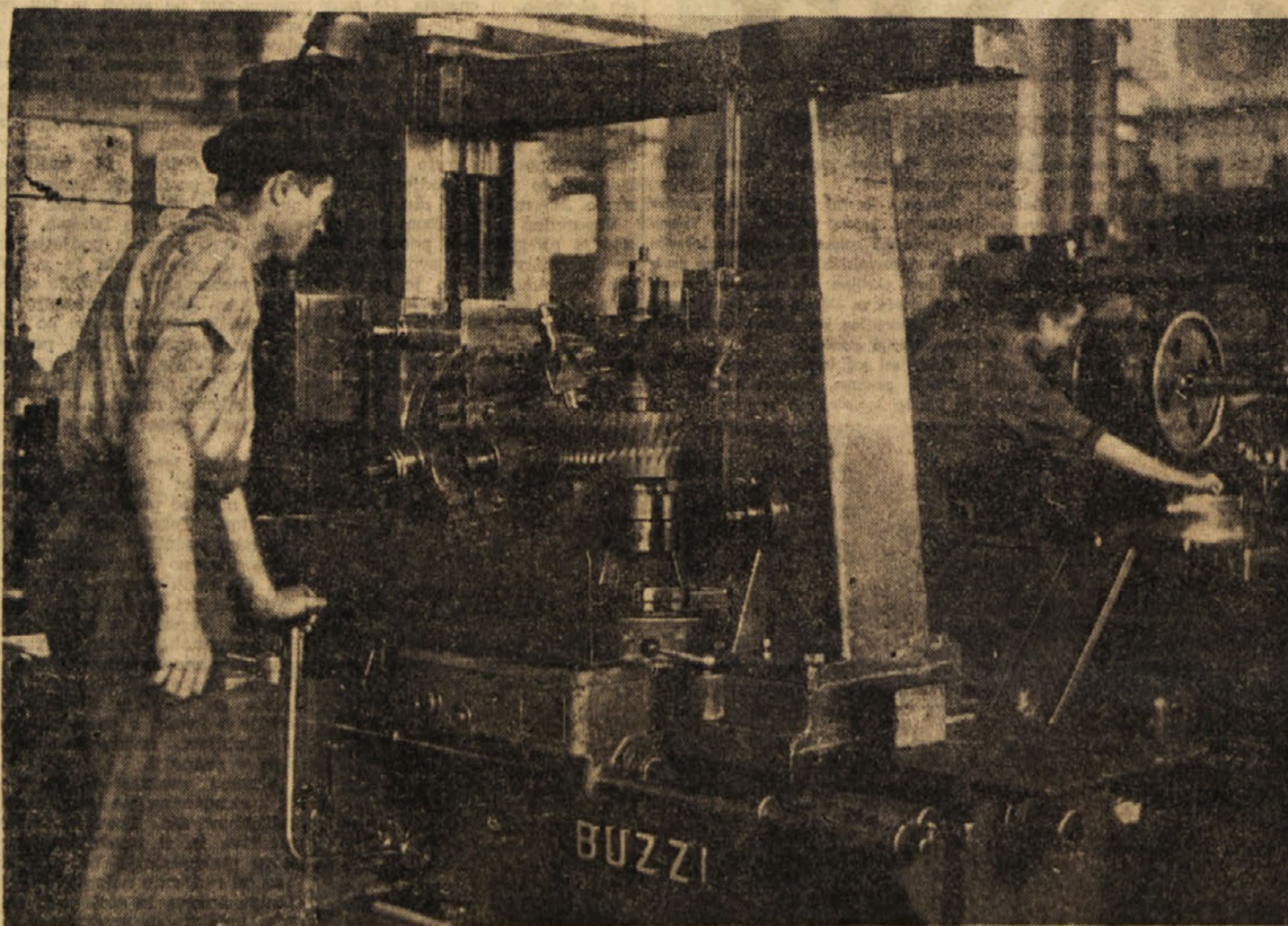
Ravno na tem področju so bili v tovarni doseženi zadovoljivi rezultati. V podjetju se je na predlog sindikalne podružnice organizirala kadrovsko-socialna služba, ki s uspehom deluje. Zelo skuto je le vedno stanovanjsko vprašanje. Navzlic dograditvi 106 stanovanj v Kovinarstnem naselju v Zg. Trbovljah je to vprašanje postalo zopet zelo pereče, zlasti je glede na rekonstrukcijo ter razširitev tovarne.

Danes je potrebno 127 nadaljnjih stanovanj. V tem pogledu bo najbolje, da se organizira posebna hranilna služba za plačila novih stanovanj in za zagotovitev potrebnih kreditov za gradnjo stanovanj. Glede cenovnega in zdravega letnega odplačanja članov kolektiva so v STT dosegli v zadnjih letih lepe uspehe. Tako je samo lansko leto letovalo v počitnicah 300 članov tovarne v Crikvenici preko 300 članov kolektiva s svojimi družinskimi člani, skupno 622 oseb. V drugih letovilih krajih je pa preživelo svoj letni dopust 70 članov kolektiva, z družinskimi člani skupaj 114 ljudi. To je lep uspeh. Telit bo treba za tem, da bodo vsi člani kolektiva izkoristili svoj dopust za oddih. Letos so pričeli z gradnjo prvega stanovanjskega paviljona v Crikvenici s 40 ležišči.

Nadaljnja velika pridobitev tovarne v zadnjem času je bila tudi otvoritev obratne ambulante, ki poluje od 1. januarja 1961 dalje. Prvi rezultati so vidni tudi že na področju preventivnega zdravstva. V obratni ambulanti podjetja bodo uredili le zobno ordinacijo ter popoldansko bolnišniško službo za nudenje prve pomoči in patronažno službo.

Prav tako bo ena izmed važnih nalog v podjetju ureditev prostorov za delavce, toplega obroka članom kolektiva, kateli sedaj se lahko nudi v tovarniškem bifeju samo mrzla malica.

Kolektiv Strojne tovarne v Trbovljah žaka mimo vega velika naloga v letošnjem letu — treba bo krepko poprijeti za delo za doseganje povečanja proizvodnega plana. V bodočih letih pa stoji pred kolektivom povečanje in rekonstrukcija tovarne, kar bo terjalo le obilo naporov od vseh

V Strojni tovarni je prav veselje delati v tako urejenem oddelku

Delovni pogoji in organizacija dela

Med kolektivom Strojne tovarne Trbovlje so izvršili anketo, ki je zajemala več vprašanj, med njimi tudi delovne pogoje in organizacijo dela. — Naši delovni pogoji so eden izmed bistvenih faktorjev, ki naj ustvarjajo pravičen odnos članov kolektiva do dela, in ti pogoji so zelo ugodni, kajti v tovarni je zelo malo delavcev, ki svojega dela nimajo radi. Analiza pa je pokazala, da je v STT kljub ugodnim delovnim pogojem precej takih, ki menijo, da so na svojem delovnem mestu izpostavljeni težjim neugodjem. — Občutek nevarnosti pri delu pa izvira do neke mere tudi iz nezadostne strokovne usposobljenosti zaposlenih, zaradi česar uprava podjetja teži za tem, da se čim več članov kolektiva strokovno izobražuje in izpopolni. Po planu za letošnje leto se bo izobraževalo

v ljubljanskem okraju doseglo največ uspehov. V letu 1960 so se v tovarni zmanjšale neugode v primerjavi z letom 1959, in to kljub 4-odstotnemu povečanju tovarniškega staleža. Tako so se neugode v obraču zmanjšale za 14 odstotkov, število neugod na poti na delo in z njega pa za 23 odstotkov. Uspehi, doseženi pri higijensko-tehnični zaščiti, so eno vprašanje, na drugi strani pa je ugotovljeno, da vlada pri delavcih v precejšnji meri še občutek nevarnosti pri delu navzlic relativno dobri strokovni usposobljenosti zaposlenih in kljub številnim pripomočkom za zaščito delavca pri delu. Zato bo ena izmed skrbí organov STT, da bodo delavci dobili pri delu večji občutek varnosti, s čimer bodo seveda doseženi tudi boljši rezultati v proizvodnji.

staja to vprašanje zelo važno. Vsi so upravljalci in hkrati tudi proizvajalci. Z vedno večjo mehanizacijo dela, ki se uvaža v STT, in tudi avtomatizacijo se razmerje med umskim in fizičnim delom vedno bolj zožuje, ta razlika med enim in drugim postaja vedno manjša — saj mora v današnjih pogojih dela v STT biti tako imenovani fizični delavci vedno bolj strokovno in splošno izobraženi, da lahko opravljajo kompleksne posle v svojem delu.

Z nadaljnjo decentralizacijo samoupravljanja in s krepitvijo medsebojnih odnosov v kolektivu Strojne tovarne pa postaja tudi vloga tehničnega aparata popolnoma drugačna kot nekoč. Nov sistem notranje delitve dela osebnih dohodkov in podobno, ko proizvajalec v ekonomski enoti neposredno sami odločajo o delu in delitvi dohodkov, postavlja strokovnjake v popolnoma drugačen položaj in jih hkrati vzpodbuja k čimvečji skrbí za boljšo organizacijo proizvodnje, za čim cenejše delo in za zniževanje proizvodnih stroškov. Vse to je neposredno povezano z vsemi udeleženci proizvodnega procesa.

Nagrajevanje in napredovanje

Vprašanja nagrajevanja in napredovanja so v STT posvetili vso pozornost. Organizacija ekonomskih enot je v celoti izpeljana. V podjetju so napravili pravilnike, ki slone na principu nove ustvarjalne vrednosti, optimalne objektivnosti, optimalne proizvodnosti in kompleksnosti, tako da se cel sistem postavlja v tri razmerja: družbena skupnost in podjetje — podjetje in ekonomske enote — ekonomske enote in neposredni proizvajalec.

Glede formiranja osebnih dohodkov je podjetje razdeljeno na tri osnovne grupe: v I. grupo — osnovna proizvodnja — spadajo ekonomske enote, v katerih se da

delo po neposrednem učinku. — Celotni dohodek podjetja je bil v primerjavi z letom 1959 lansko leto za 21,9 odstotka večji, dohodek pa za 30,2 odstotka. K povečanju dohodka je pripomoglo predvsem to, da se je v tovarni razmerje med serijsko in individualno proizvodnjo izboljšalo v prid serijske produkcije. Produktivnost po proizvodni ceni se je tudi povečala za 23,4 odstotka, čeprav je tehnična opremljenost tovarne v primerjavi s povprečkom strojogradnje v državi za 21,9 odstotkov slabša.

Vsem delovnim ljudem socialistične Jugoslavije v jubilejnem letu praznovanja 20-letnice vstaje jugoslovanskih narodov pošilja iskrene čestitke za letošnji praznik dela, 1. maj, delovni kolektiv, upravni odbor, delavski svet, tovarniški komite ZK, upravni odbor sindikalne podružnice, gasilsko društvo, mladinski komite in odbor Ljudske tehnike

Naj živi 1. maj - praznik dela!

Strojne tovarne Trbovlje

Domače stojke, pripravljene za odpravo

v tovarni 50 odstotkov vseh zaposlenih. Higiensko-tehnična služba v tovarni se je znatno izboljšala, kar potrjuje tudi nagrada Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje podjetju, ki je na področju HTZ

Poseben problem je organizacija dela v podjetju. Po eni strani se ugotavlja, da je organizacija dela utrjena, da večina delavcev pozna svoje delovne dolžnosti, da imajo delavci svoje delo radi in da je organizacija dela v tovarni

Prva etapa je končana

Stanovanjski objekti v Zagorju

Akcije v tednu počitniške zveze Jugoslavije

Družina Počitniške zveze na Ekonomski srednji šoli v Trbovljah je sestavila za teden Počitniške zveze poseben program.

Tovariš prof. Simončič je ferialcem pripovedoval o kulturnih, zgodovinskih in naravnih lepotah krajev v Dalmaciji, Črni gori in Srbiji, ki so jih obiskali lanskeletni maturanti šole. Pripovedovanje je spremljal s kolekcijo razglednic in fotografij teh krajev.

Tovariš Stregaršek je pa pripovedoval o seminarskem potovanju po Jugoslaviji, ki ga je lansko leto priredil okrajni odbor Počitniške zveze iz Ljubljane. Na takšnih potovanjih si mlad človek krepi tovarištvo, iskrenost in ljubezen do bližnjega ter spozna kraje in mesta, kjer se je prelivala kri bratov za svobodo domovine.

V tem tednu so zaključili dvo-

mesečni seminar za vodilce izletov, letovanj in potovanj, ki ga je vodil tov. Stregaršek. S tem so na šoli dobili nujno potrebni kader za vodstvo akcij.

Ob zaključku tedna Počitniške zveze so pa priredili izlet na Lisco. Izlet je bil prirejen v počastitev tedna Počitniške zveze ter za spoznavanje naše ožje domovine. Izlet je vodila ferialka Slavica Perc, ki je obiskovala seminar za vodilce izletov.

Udeleženci so bili zelo navdušeni nad tem izletom, zato so se domenili, da bodo v kratkem priredili izlet na Pohorje.

Jano

Za prvomajске praznike na Izlake

Gostinsko podjetje Medija-Izlake bo že za 1. maja odprlo kopalne bazene na prostem in prirejen zaprt kopalni bazen. Ze sedaj se gostje iz drugih krajev zanimajo za letošnje letovanje na Izlah. Prvi gostje iz Vojvodine bodo prišli na dopust na Izlake že v maju.

Na nedavnem obisku predstavnikov potovalnih uradov, ki so obiskali Izlake, so se le-ti o ureditvi letovišča na Izlahah kakor tudi o gostinskih lokalih in ostalem zelo pohvalno izrazili.

Potujoči kino — oblika množičnega vzgajanja

Ze od leta 1959 deluje v okviru Delavske univerze v Hrastniku potujoči kino. Doslej so posredovali ljudem po vaseh 64 filmov, ki si jih je na 720 predstavah ogledalo 13.800 ljudi. — Organizacijo kina predstav na vasi oskrbe krajevne organizacije SZDL, vstopnina je minimalna in po navadi ne krije stroškov. Vendar je pa ta oblika množičnega vzgajanja na vasi zelo primerna in jo bodo kljub finančnim težavam nadaljevali ter po možnosti nudili še več predstav, in to z najbolj izbranim filmskim sporedom.

Delovni kolektiv Obrtno nabavno-prodajne zadruge, Trbovlje

čestita za 1. maj
Ob tej priliki sporoča vsem članom, da ima na zalogi ultrapas, lesenit, panel plošče, vezane plošče, barve in lake, skratka, ves material za potrebe obrtnikov

Gostilna Delavski dom Trbovlje

čestita za praznik dela, 1. maj, in se priporoča cenjenim gostom

Za praznik dela, 1. maj, čestita

FRANC BABNIK
usnjar

VERNEK - KRESNICE

Uprava Delavskega doma in Kino Delavski dom

čestita vsem obiskovalcem prireditve k prazniku dela, 1. maju

„ELIT“

(prej Elektro-Standard)
TRBOVLJE

čestita za praznik dela, 1. maj

Pevske revije v Zasavju

Prva občinska revija je bila 2. t. m. v Delavskem domu v Trbovljah. Naslednjo nedeljo je bila revija mladih pevcev v Polju. Nova občinska Moste ima toliko zborov, da je morala revijo razdeliti na dva dela. V nedeljo, 9. t. m. je nastopilo 11 zborov v Polju, v nedeljo 16. aprila je pa bila revija še v Mostah.

Revija v Polju je prav lepo uspela. Nastopilo je skupaj preko 600 pevcev in pevke. Nazadnje je nastopilo s tremi množičnimi pesmimi vseh 600 pevcev in pevke ob spremljavi mladinske godbe iz Most. Res lep je bil pogled na vso to množico prepevajočih mladine. Sami prijetni mladi in nasmejani obrazi — mladost, sama mladost je žarela z odra.

Prav lepo je mladina zapela tu-

Občni zbor sindikata zagorskih rudarjev

V Delavskem domu v Zagorju je bil prejšnjo nedeljo občni zbor sindikalne podružnice pri Rudniku Zagorje. Preko 200 delegatov je sledilo razpravi o bodočih nalogah podružnice. Zlasti so govorili o delovnih razmerah rudarjev, o večji varnosti pri delu, o gradnji novih stanovanj in o pro-

MOZNOSTI FORMIRANJA SKLADA

Na razširjeni seji izvršnega odbora obč. odbora SZDL Hrastnik so razpravljali o izvajanju zaključkov kongresa telesne kulture Slovenije. Dogovorili so se, da bo občinska zveza za telesno vzgojo organizirala širše posvetovanje v Hrastniku in Radečah. Na posvetovanju o nadaljnjem razvoju telesne kulture v občini bodo govorili delegati kongresa.

Sprejeli so tudi predlog, da svet za telesno vzgojo pri ObLO prouči vprašanje materialnih in finančnih sredstev posameznih društev in prinese konkretne predloge za izboljšanje teh pogojev. Svet naj tudi prouči vprašanje formiranja sklada za financiranje telesne vzgoje v občini.

TRGOVSKO PODJETJE

RESEVNA ŠENTJUR

nudi svojim odjemalcem, razno špecerijsko, galanterijsko, tekstilno blago, električni in gradbeni material, radioaparate in kolesa. Se priporočamo

Klavnica in mesnica Loke Klsovec

čestita za 1. maj in se priporoča

Vinogradniško gospodarstvo

KAPELA - SLATINA RADENCI

iskreno pozdravlja ob prazniku dela vse zasavske delovne kolektive in se priporoča za nakup njenih pridelkov

ogledali ali kupili suhi transformator s silikonsko izolacijo za 150, 200 in 315 KVA. Prepričani smo, da bomo s tem izdelkom pomagali premogovnikom rešiti težak problem.

Vsi zgoraj navedeni izdelki so v Sb in Se izvedbi. Ti izdelki so zelo zahtevni v obdelavi, ker so plinovarni. Glede na inozemske cene so izdelki obrata »Varnost« v povprečju za 20 % cenejši. — Po ugotavljanju potreb na jugoslovanskem tržišču bo moral obrat »Varnost« v letu 1965 doseči vrednost svoje proizvodnje v znesku 1 milijarde 634 milijonov din. — Perspektivni razvoj premogovne, naftne in kemične industrije v Jugoslaviji nakazuje dober plasman teh izdelkov na domačem tržišču. — Prepričani smo, da si bodo naši izdelki utrli pot na vsa področja, kjer obstaja nevarnost za vžig kakršne koli vnetljive snovi.

Kolektiv obrata »Varnost« si prizadeva, da bi se njegovi izdelki plasirali tudi na inozemskih tržiščih, saj po kvaliteti ne zaostajajo za inozemskimi. Za plasman izdelkov na inozemsko tržišče je podjetje poverilo ustanovo »RUDIS« v Trbovljah s polnim zaupanjem, da bodo predstavniki te ustanove izpolnili naše pričakovanje v polni meri.

1. električno varnostno svetilko s polnim napravo. Svetilko smo s polnim prodali 11.000 v vrednosti 115 milijonov din. Letošnje leto bomo to svetilko še izboljšali. Vabimo bomo vgradili akumulator, za katerega nam tovarna nudi 3-letno garancijo. S tem bomo svetilko glede na sedanjo akumulatorsko baterijo znatno izboljšali in smo prepričani, da bomo s svetilkami vse naše kupce zadovoljili.

2. električne cevne ventilatorje, premera 300, 400 in 600 mm. Kapaciteta posameznih tip je naslednja: ventilator 300 mm premera ima 60 kub. metrov zračnega pretoka na minuto; ventilator s 400 mm premera ima 120 kub. metrov pretoka na minuto; ventilator s 600 mm premera ima 250 kub. metrov zračnega pretoka na minuto. — Ventilatorje smo izboljšali in bomo še letošnje leto začeli izdelovati dvostopenjske ventilatorje premera 300 in 400 mm. Prototipa navedenih ventilatorjev sta že zagotovljena — prav tako smo opravili na njih vse potrebne meritve. Dvostopenjski ventilator premera 300 mm daje kapaciteto enostopenjskega ventilatorja s 400 mm premera. — Z izdelavo teh izboljšanih ventilatorjev bomo proizvajalcem premoga omogočili znatno hitrejšo preizkušnjo delovnih. — Ventilatorjev smo do sedaj izdelali 715 v skupni vrednosti 105 milijonov din.

3. osvojili smo izdelavo kontaktorjev, ki služijo za pogon motorjev s pomočjo daljinskega vklopa. Kontaktorji so grajeni za tokove jakosti 10, 35, 63 in 125 amperov in za napetost 500 vol-

tov in 50 period. — Teh smo doslej izdelali 810 v skupni vrednosti 135.600.000 din.

4. elektromotorje, in sicer moči od 0,5 do 11 kW. Program osvajanja izdelave elektromotorjev imamo v načrtu do 40 kW ter bodo motorji za to moč kupcem na razpolago že letošnje leto. — Motorji so asinhronski, kratkostični in zgrajeni za napetost 500 voltov in 50 period. — Elektromotorjev smo prodali 160 v vrednosti 28 milijonov din.

5. v kooperaciji s tovarno TELA izdelujemo rudniški kontrolnik izolacije, ki v omrežju kaže izolacijsko stanje kablov. Prirejen je za nastavitve 3, 5, 8 k ohmov.

6. nihalno tipkalo za daljinsko upravljanje stikal je prirejeno za napetost do 500 voltov in 50 period ter za izklopno moč 600 VA. Če pri tipkalu obrnemo krmilno gred, služi kot ampersko stikalo.

7. električni vrtni stroj z visokofrekvenčnim pretvornikom za izvrtine v slojeh premoga. Prototip je bil preizkušen v jami zagorskega rudnika in smo z njim dosegli lep uspeh v primerjavi z vrtnim strojem na komprimiran zrak. Električni vrtni stroj našega izdelka je porabil samo 30 % časa za napravo enakega števila izvrtin v enakem sloju kot vrtni stroj na stisnjen zrak. — Z uporabo električnega vrtnega stroja izdelka obrata »Varnost« se bo storilnost v pridobivanju premoga znatno povečala. Posebno bodo pa zadovoljni rudarji, ker je stroj težak 12,5 kg.

8. zelo kvalitetne so signalne naprave, zvonci in hupe, vse Sb izvedbe.

9. letošnje leto bomo kupce prijetno presenetili, ker si bodo v drugi polovici leta lahko pri nas

ogledali ali kupili suhi transformator s silikonsko izolacijo za 150, 200 in 315 KVA. Prepričani smo, da bomo s tem izdelkom pomagali premogovnikom rešiti težak problem.

Vsi zgoraj navedeni izdelki so v Sb in Se izvedbi. Ti izdelki so zelo zahtevni v obdelavi, ker so plinovarni. Glede na inozemske cene so izdelki obrata »Varnost« v povprečju za 20 % cenejši. — Po ugotavljanju potreb na jugoslovanskem tržišču bo moral obrat »Varnost« v letu 1965 doseči vrednost svoje proizvodnje v znesku 1 milijarde 634 milijonov din. — Perspektivni razvoj premogovne, naftne in kemične industrije v Jugoslaviji nakazuje dober plasman teh izdelkov na domačem tržišču. — Prepričani smo, da si bodo naši izdelki utrli pot na vsa področja, kjer obstaja nevarnost za vžig kakršne koli vnetljive snovi.

Kolektiv obrata »Varnost« si prizadeva, da bi se njegovi izdelki plasirali tudi na inozemskih tržiščih, saj po kvaliteti ne zaostajajo za inozemskimi. Za plasman izdelkov na inozemsko tržišče je podjetje poverilo ustanovo »RUDIS« v Trbovljah s polnim zaupanjem, da bodo predstavniki te ustanove izpolnili naše pričakovanje v polni meri.

1. električno varnostno svetilko s polnim napravo. Svetilko smo s polnim prodali 11.000 v vrednosti 115 milijonov din. Letošnje leto bomo to svetilko še izboljšali. Vabimo bomo vgradili akumulator, za katerega nam tovarna nudi 3-letno garancijo. S tem bomo svetilko glede na sedanjo akumulatorsko baterijo znatno izboljšali in smo prepričani, da bomo s svetilkami vse naše kupce zadovoljili.

2. električne cevne ventilatorje, premera 300, 400 in 600 mm. Kapaciteta posameznih tip je naslednja: ventilator 300 mm premera ima 60 kub. metrov zračnega pretoka na minuto; ventilator s 400 mm premera ima 120 kub. metrov pretoka na minuto; ventilator s 600 mm premera ima 250 kub. metrov zračnega pretoka na minuto. — Ventilatorje smo izboljšali in bomo še letošnje leto začeli izdelovati dvostopenjske ventilatorje premera 300 in 400 mm. Prototipa navedenih ventilatorjev sta že zagotovljena — prav tako smo opravili na njih vse potrebne meritve. Dvostopenjski ventilator premera 300 mm daje kapaciteto enostopenjskega ventilatorja s 400 mm premera. — Z izdelavo teh izboljšanih ventilatorjev bomo proizvajalcem premoga omogočili znatno hitrejšo preizkušnjo delovnih. — Ventilatorjev smo do sedaj izdelali 715 v skupni vrednosti 105 milijonov din.

3. osvojili smo izdelavo kontaktorjev, ki služijo za pogon motorjev s pomočjo daljinskega vklopa. Kontaktorji so grajeni za tokove jakosti 10, 35, 63 in 125 amperov in za napetost 500 vol-

tov in 50 period. — Teh smo doslej izdelali 810 v skupni vrednosti 135.600.000 din.

4. elektromotorje, in sicer moči od 0,5 do 11 kW. Program osvajanja izdelave elektromotorjev imamo v načrtu do 40 kW ter bodo motorji za to moč kupcem na razpolago že letošnje leto. — Motorji so asinhronski, kratkostični in zgrajeni za napetost 500 voltov in 50 period. — Elektromotorjev smo prodali 160 v vrednosti 28 milijonov din.

5. v kooperaciji s tovarno TELA izdelujemo rudniški kontrolnik izolacije, ki v omrežju kaže izolacijsko stanje kablov. Prirejen je za nastavitve 3, 5, 8 k ohmov.

6. nihalno tipkalo za daljinsko upravljanje stikal je prirejeno za napetost do 500 voltov in 50 period ter za izklopno moč 600 VA. Če pri tipkalu obrnemo krmilno gred, služi kot ampersko stikalo.

7. električni vrtni stroj z visokofrekvenčnim pretvornikom za izvrtine v slojeh premoga. Prototip je bil preizkušen v jami zagorskega rudnika in smo z njim dosegli lep uspeh v primerjavi z vrtnim strojem na komprimiran zrak. Električni vrtni stroj našega izdelka je porabil samo 30 % časa za napravo enakega števila izvrtin v enakem sloju kot vrtni stroj na stisnjen zrak. — Z uporabo električnega vrtnega stroja izdelka obrata »Varnost« se bo storilnost v pridobivanju premoga znatno povečala. Posebno bodo pa zadovoljni rudarji, ker je stroj težak 12,5 kg.

8. zelo kvalitetne so signalne naprave, zvonci in hupe, vse Sb izvedbe.

9. letošnje leto bomo kupce prijetno presenetili, ker si bodo v drugi polovici leta lahko pri nas

ogledali ali kupili suhi transformator s silikonsko izolacijo za 150, 200 in 315 KVA. Prepričani smo, da bomo s tem izdelkom pomagali premogovnikom rešiti težak problem.

Vsi zgoraj navedeni izdelki so v Sb in Se izvedbi. Ti izdelki so zelo zahtevni v obdelavi, ker so plinovarni. Glede na inozemske cene so izdelki obrata »Varnost« v povprečju za 20 % cenejši. — Po ugotavljanju potreb na jugoslovanskem tržišču bo moral obrat »Varnost« v letu 1965 doseči vrednost svoje proizvodnje v znesku 1 milijarde 634 milijonov din. — Perspektivni razvoj premogovne, naftne in kemične industrije v Jugoslaviji nakazuje dober plasman teh izdelkov na domačem tržišču. — Prepričani smo, da si bodo naši izdelki utrli pot na vsa področja, kjer obstaja nevarnost za vžig kakršne koli vnetljive snovi.

Kolektiv obrata »Varnost« si prizadeva, da bi se njegovi izdelki plasirali tudi na inozemskih tržiščih, saj po kvaliteti ne zaostajajo za inozemskimi. Za plasman izdelkov na inozemsko tržišče je podjetje poverilo ustanovo »RUDIS« v Trbovljah s polnim zaupanjem, da bodo predstavniki te ustanove izpolnili naše pričakovanje v polni meri.

1. električno varnostno svetilko s polnim napravo. Svetilko smo s polnim prodali 11.000 v vrednosti 115 milijonov din. Letošnje leto bomo to svetilko še izboljšali. Vabimo bomo vgradili akumulator, za katerega nam tovarna nudi 3-letno garancijo. S tem bomo svetilko glede na sedanjo akumulatorsko baterijo znatno izboljšali in smo prepričani, da bomo s svetilkami vse naše kupce zadovoljili.

2. električne cevne ventilatorje, premera 300, 400 in 600 mm. Kapaciteta posameznih tip je naslednja: ventilator 300 mm premera ima 60 kub. metrov zračnega pretoka na minuto; ventilator s 400 mm premera ima 120 kub. metrov pretoka na minuto; ventilator s 600 mm premera ima 250 kub. metrov zračnega pretoka na minuto. — Ventilatorje smo izboljšali in bomo še letošnje leto začeli izdelovati dvostopenjske ventilatorje premera 300 in 400 mm. Prototipa navedenih ventilatorjev sta že zagotovljena — prav tako smo opravili na njih vse potrebne meritve. Dvostopenjski ventilator premera 300 mm daje kapaciteto enostopenjskega ventilatorja s 400 mm premera. — Z izdelavo teh izboljšanih ventilatorjev bomo proizvajalcem premoga omogočili znatno hitrejšo preizkušnjo delovnih. — Ventilatorjev smo do sedaj izdelali 715 v skupni vrednosti 105 milijonov din.

3. osvojili smo izdelavo kontaktorjev, ki služijo za pogon motorjev s pomočjo daljinskega vklopa. Kontaktorji so grajeni za tokove jakosti 10, 35, 63 in 125 amperov in za napetost 500 vol-

Vsem delovnim ljudem čestita za praznik dela

1. maj

Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah

Trgovsko podjetje „IZBIRA“ v Rogaški Slatini

priporoča vsem bralcem Zasavskega tednika, da si ogledajo naše trgovine, v katerih nudimo potrošnikom blago po nizkih cenah

Trgovsko podjetje ŠMARJE PRI JELŠAH

s svojimi poslovalnicami čestita vsemu delovnemu ljudstvu zasavskih revirjev za praznik dela, 1. maj

Termoelektrarna Trbovlje

Kar za sto odstotkov in še več se je spremenil letos položaj v Elektrarni Trbovlje, ki je lani zamogla izpolniti komaj 68,9 % plana. Vzrok je bilo izredno deževno vreme in ni manjkalo vode za hidrocentrale, letos je pa drugače. Proizvodni plan elektrarne znaša za letos 138 milijonov kwh. Že prvi meseci letošnjega leta pokazujejo znaten presežek proizvodnega plana. Plan za prvo tromesečje je bil letos izpolnjen že do konca februarja in celo presežen. Vse kaže, da bo elektrarna letos svoj proizvodni plan znatno prekoračila in bo treba stalno obratovati.

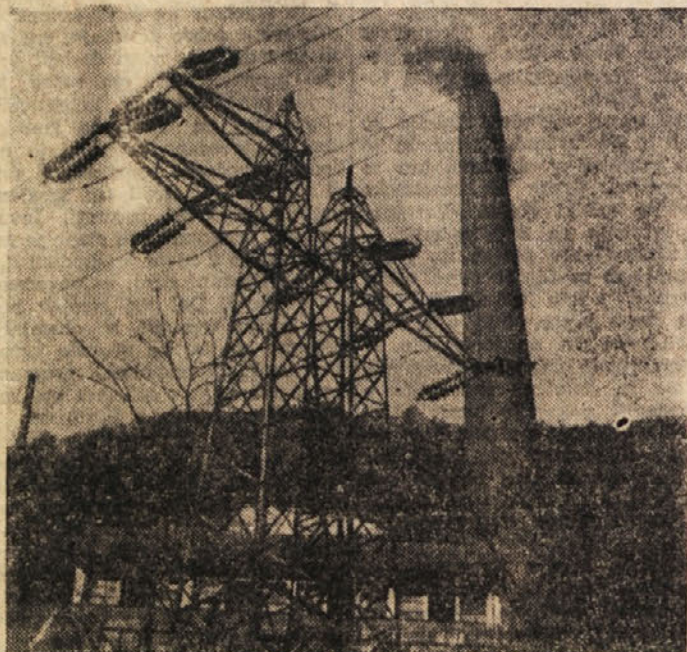
NOV NAČIN OCEN DELOVNIH MEST

Nov način ocenitve delovnih mest v trboveljski Elektrarni se je kar obnesel in se dobro uveljavlja. Po novem sistemu pripada vsakemu že prvi dan plača za delovno mesto, ki ga opravlja. Poprej je bilo drugače, tako da je moral vsakdo, ki je menjal delovno mesto, čakati 14 dni, da je dobil izplačano tarifno postavko, ki je postavljena za delovno mesto, ki ga opravlja. Nov sistem je do-

otroško igrišče z vsemi napravami in manjšim plavalnim bazenom.

ZA PREVOZ JE POSKRBLJENO

Nov avtobus — večji od dosedanjega. Z njim je omogočen nemoten prevoz delavcev v službo in domov. Tako se sedaj lahko cela delovna tretjina pe-
lje v avtobusu naenkrat, ne pa tako kot prej, ko so morali ob različnem času začeti delo.

**v besedi
in sliki**

Gostišče Elektrarne Trbovlje

čestita vsem za praznik dela, 1. maj,
in se priporoča

sedanji način nagrajevanja zavrgel ter pripada sedaj vsakomur, ki dela na določenem delovnem kraju, ustrezna plača že takoj prvi dan. Prednost nove ocene delovnih mest je v tem, da nihče ni slabše plačan, razen če ni bil kazensko premeščen na drugo delovno mesto ali zaradi kakšnega disciplinskega prekrška.

Važno je predvsem to, da se je novi način ocene delovnih mest obnesel in uveljavil.

ČETRINA ZAPOSLENIH JE MLADINA

Ena četrtna vseh zaposlenih v trboveljski Elektrarni je mladina, za to je prav, da se vodstvo sindikalne organizacije zanaša za stvar in ji nudi pomoč. Mladina skrbi za izobraževanje in razvedrilo z raznimi izleti in ekskurzijami. Na ta način tudi izmenjuje izkušnje z mladinci drugih podjetij.

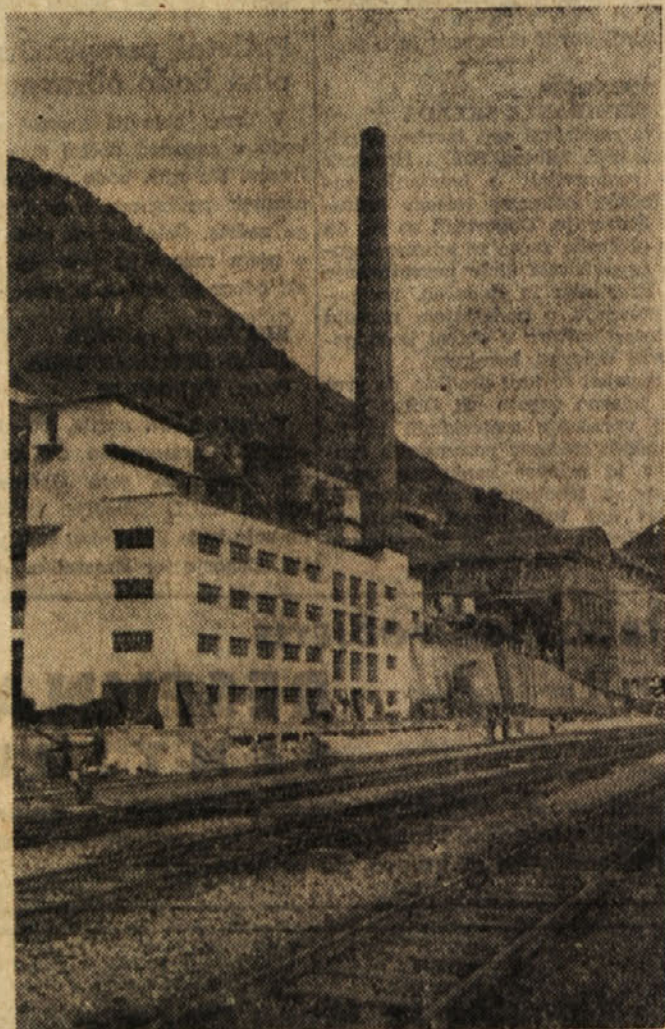
DOM ODDIHA V CRIKVENICI

Letos bodo lahko v teku celoga leta letovali člani kolektiva Elektrarne v domu oddiha v Crikvenici. Lani je bilo malo časa za to, ker je bil dom kupljen šele v septembru.

Prejnjša leta so se porajale težave zaradi letovanja, sedaj je pa tudi to odpadlo. Vsi bodo lahko letovali ali v Crikvenici ali v domu Elektro-gospodarstva na Rabu ali v Portorožu — nekateri pa tudi v planinah v tamkajšnjih domovih.

LETOS SE EN STANOVANJSKI OBJEKT

Po dograditvi stanovanjske stolpnice v lanskem letu, v kateri je dobilo stanovanje 25 družin, je podjetje letos začelo z gradnjo novega stanovanjskega objekta na Dežmanovem travniku, s čimer bo zaključena gradnja stanovanj na tem terenu. Na Dežmanovem travniku bo zrasla 7-stanovajska hiša. — Tudi v Elektrarni Trbovlje so se lotili navedga načina finansiranja gradnje stanovanj, namreč tako, da bo vsak reflektant vložil 100.000 din svojih prihrankov. — V načrtu je tudi, da se za stanovanjsko naselje na Dežmanovem, brž ko bo zgrajena nova hiša, napravi tudi potrebno

DRUŽBENO ŽIVLJENJE CLANOV KOLEKTIVA

S tem, da je kolektiv podjetja dobil v stolpnici tudi lepo sindikalno dvorano, ki je lepo urejena, je omogočeno, da bodo v njej razni sestanki, seje, predavanja in drugo. Televizijski aparat pa služi članom kolektiva za razvedrilo in pridobivanje znanje po raznih oddajah. Zelja pa je, da se tudi delavcem, ki stanujejo onkraj Save, omogoči nakup televizijskega aparata. Ne bi bilo napačno, če bi si tak sprejemnik omislilo gostišče podjetja, ki je sedaj lepo urejeno.

Člani kolektiva se pa v pro-

stem času udeležujejo tudi v športu, saj so se preteklo leto udeležili vrste tekmovalj v Zagrebu, Sošanju, Kranju in Celju ter še v drugih krajih. Sodelovali so pa tudi na tekmovanjih v okviru komune. Na raznih tekmovanjih v šahu, kegljanju, namiznem tenisu, smučanju, odbojki in lahki atletiki so dosegli lepe uspehe in tudi priznanja.

V sodelovanju z vsemi organi v podjetju, bo kolektiv tudi letošnje leto, ko praznujemo 20-letnico revolucije, uspešno izvrševal zadane naloge, ki mu jih je zaupala naša skupnost v družbenem planu.

Ob jubilejnim letu, ko obhajamo 20-letnico
vstaje naših narodov,
se tudi delovni kolektiv

Elektrarne Trbovlje

pridružuje čestitkam ostalih delovnih kolektivov
ter želi vsem
prijeten in zadovoljen 1. maj

Kolektiv Elektrarne Trbovlje

Pozdravljamo vse delovne ljudi v naši občini -
Prizadevajmo si tudi vnaprej za gospodarski razvoj
naše komune, za napredek zasavske doline - To
naj bo želja in čestitka ob letošnjem 1. maju

Občinski ljudski odbor Trbovlje

Skrb za ljudi
je in ostane v
socializmu
najvažnejša stvar

Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
Občinski komite LMS
Občinski odbor ZB NOV
Občinski odbor ZROP
Občinski odbor ZVII
Občinski sindikalni svet
Delavska univerza
Občinski svet Svobod in pro-
svetnih društev
Občinska strelska zveza
Občinska gasilska zveza
Občinski odbor DPM
Občinski odbor Rdečega križa
ter vse ostale množične organizacije
in društva trboveljske komune

Rudnik rjavega premoga TRBOVLJE - HRASTNIK

s svojim oddelkom za rudarske gradnje
čestita vsem delovnim ljudem, poslovnim
prijateljem in rudarskim kolektivom k dose-
ženim uspehom - Čestitkam ob prazniku
1. maja se pridružujejo tudi Rudniški odbor
sindikatoev rudarjev Trbovlje - Hrastnik
in Rudniški komite ZK Trbovlje - Hrastnik

Naj živi 1. maj, praznik dela!

Gostišče „Dalmatinska klet“ Trbovlje

želi vsem delovnim ljudem Trbovelj ter vsem
svojim odjemalcem in poslovnim prijateljem
prijetno praznovanje
letošnjega praznika 1. maja

Naše gostišče se bo tudi v bodoče trudilo, da nudi
kvalitetna dalmatinska vina
ter ostale pijača in jedila po zmerni ceni

Za obisk se priporoča Gostišče Dalmatinska klet, Trbovlje

Kino Svoboda - Trbovlje II

želi vsem obiskovalcem kina prijetno pra-
znovanje delavskega praznika 1. maja —
Priporoča se za nadaljnji obisk našega kina,
saj boste tudi v bodoče videli najboljše filme

V mesecu maju:

TEH TISOČ PLANIN, am. barvni kinoskop;
OKLAHOMA, am. western glasb. barvni film;
BRATJE KARAMAZOVI, am. b. kinoskop;
MAZURKA LJUBEZNI, nemški b. kinoskop;
ULICA DE PREIRIE, franc. c. b. vstavizion

Slede: Mačka na vroči pločevinasti strehi -
Herkules in Kraljica Lidija - Jazz, ljubezen
in pesem

Se priporoča

kino Svoboda - Trbovlje II

Splošno gradbeno podjetje „Zasavje“ Trbovlje Savinjska cesta

s svojimi stranskimi obrati
čestita vsem
delovnim ljudem
k doseženim uspehom in
jim želi prijetno
praznovanje
dalavskega praznika
1. maja

Splošno gradbeno podjetje
„Zasavje“, Trbovlje,
izvršuje vsa gradbena dela
in se priporoča

GOSTILNA DIMNIK TRBOVLJE

nudi svetovno znane.
specialitete,

vsem gostom in prijateljem
pa čestita za letošnji praznik dela,

1. maj

ter se priporoča za obisk
tudi v bodoče

Vse vrste tovarnega in osebnega
prometa vam izvrši

Avtoprevoznistvo Trbovlje

in želi vsem delovnim ljudem
prijetno praznovanje
praznika 1. maja

Obrtna delavnica „Foto“, Trbovlje

čestita vsem svojim naročnikom
za letošnji 1. maj
in se priporoča

Zdravstveni dom Trbovlje

čestita k prazniku 1. maja

SPOMLAD JE TU, oglejte si najnovejše vzorce vsakovrstnega blaga ter ostalih potrebščin v veleblagovnici in poslovalnicah

TRGOVSKEGA PODJETJA „PRVI JUNIJ“ TRBOVLJE

Vsem delovnim ljudem se priporoča in jim želi prijetno praznovanje letošnjega praznika 1. maja

Obiščite naše poslovalnice:

Veleblagovnica

Špecerija

Živila K-4

Moda K-4

Tkanina

Prehrana

Gospodinjske potrebščine

Hrana

Bevsko

Za Savo

Dobrna

Posetje

Postrežba

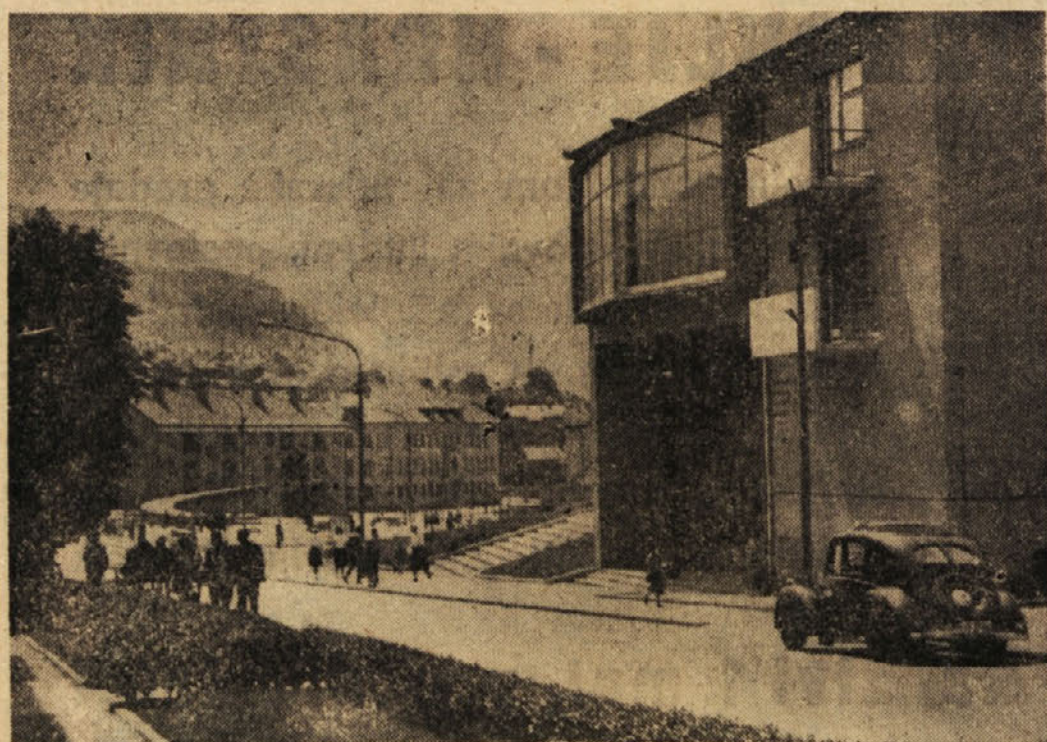
Pohištvo

Oskrba

Gabersko

Dobovec

in Samopostrežna trgovina, Trg Franca Faklina 30

Za letošnji praznik dela,

1. maj,

čestita vsem svojim
poslovnim prijateljem
in delovnim ljudem

Investicijski biro Trbovlje

Naj živi praznik dela,

1. maj,

ki ga praznujemo
v okviru proslav
20-letnice revolucije

Zavod za zaposljevanje invalidov

„Tika“, Trbovlje

Gimnazijska cesta

vam nudi vse vrste tiskarskih in
knjigoveških uslug

Kolektiv se priporoča in želi
prijetno praznovanje 1. maja

**Podjetje „Odpad“
Trbovlje**

z odkupnimi postajami v Zasavju
čestita vsem delovnim ljudem
k prazniku dela, 1. maju

VELEBLAGOVNICA

nama

LJUBLJANA (pri pošti)

Cenjenim odjemalcem se
priporoča s kvalitetnimi izdelki
kolektiv

**Strojnega mizarstva
Trbovlje**

vsem pa želi prijetni letošnji
1. maj

Za 1. maj čestita

Trgovsko podjetje

Vitaminka Trbovlje

Meso Trbolje

čestita za 1. maj
in se priporoča

čestita vsem
delovnim ljudem Zasavja
za 1. MAJ

**GOSTINSKO
PODJETJE
MAJOLKA
TRBOVLJE**

z vsemi svojimi obrati
v Trbovljah in

SODAVICO

se priporoča cenjenim
gostom ter jim čestita
k prazniku dela, 1. maju
in 20-letnici revolucije

Za 1. maj

čestita

Zlatarstvo Trbovlje

**Komunalna banka
Litija**

čestita k 1. maju

**Kurivopromet
Radeče**

čestita za praznik dela,
1. maj

Naj živi letošnji 1. maj,
ki ga praznujemo v okviru
20-letnice revolucije
jugoslovanskih narodov

**Komunalna
banka
Trbovlje**

čestita
vsem delovnim ljudem k
doseženim uspehom
in jim želi
prijetno
prvomajsko praznovanje

**Kolodvorska restavacija
Zidani most**

z obrati JADRAN - Radeče
in SVOBODA - Radeče

čestita
za praznik dela, 1. maj,
in se priporoča

Za 1. maj čestita

**Mestna klavnica
in prekaževalnica Radeče**

Podjetje „PETA“, Radeče
pri Zidanem mostu

čestila za delavski praznik 1. maj
vsem delovnim ljudem

Naj živi letošnji 1. maj
in 20-letnica revolucije
jugoslovanskih narodov!

Vsem občanom članom
in delovnim ljudem
čestitajo za praznik dela,

1. maj,

in ob 20-letnici revolucije
jugoslovanskih narodov

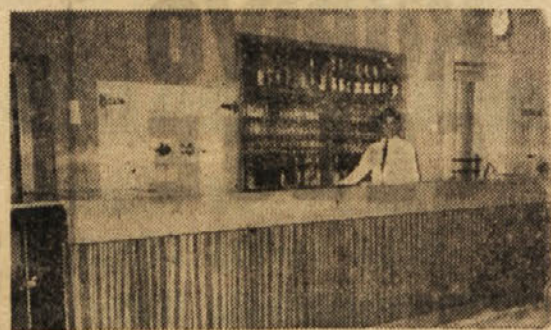
Občinski ljudski odbor Zagorje

Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
Občinski komite LMS
Občinski odbor ZB NOV
Občinski sindikalni svet
Občinski odbor ZVVI
Občinski odbor ZROP
Občinski odbor Rdečega Križa
Občinska gasilska zveza

in vse ostale
množične
organizacije
in društva
komune
Zagorje

Za letošnji prvi maj, ki
ga praznujemo v okviru
proslav 20-letnice revolu-
cije jugoslovanskih naro-
dov, čestita vsem delovnim
ljudem zagorske komune
k doseženim uspehom in
jim želi veselo praznovanje
letošnjega praznika del

Gostinsko podjetje Gostinstvo Zagorje ob Savi

**z obrati: hotel Kum,
Križišče, Pri Francetu,
Kotredež, Apnenice,
Kolodvor, Loke, Kovač,
Kisovec in Založna klet**

Priporoča se za obisk naših
gostinskih obratov, kjer so cene
konkurenčne in postrežba solidna

Na obisk vas vabi delovni kolektiv
Gostinstva Zagorje ob Savi

Delovni kolektiv, delavski svet
in upravni odbor

**Tovarne konfekcije
in pletenin**

„SAVA“

Zagorje ob Savi

čestitajo
vsem delovnim ljudem
k doseženim uspehom
in jim želijo veselo praznovanje
letošnjega 1. maja

Izdelujemo:
otroško in moško perilo,
pletenine (bombažne in volnene
izdelke) ter konfekcijo
po naročilu
in se priporočamo za nakup

Cenjenim odjemalcem
se priporoča s kvalitetnimi
izdelki kolektiv

Strojnega mizarstva

Maks Skrinjar • Zagorje - Toplice

Vsem pa čestita za 1. maj!

Kolektiv

**Komunalnega podjetja
Zagorje ob Savi**

se pridružuje čestitkam
delovnih kolektivov
k prazniku dela, letošnjemu
1. maju

Lesno predelovalno podjetje Zagorje ob Savi

želi vsem kupcem in dobaviteljem ter vsem delovnim ljudem
veselo praznovanje letošnjega 1. maja, ki ga praznujemo v jubilejnim letu
20 letnice revolucije

Izdelujemo vse vrste stavbnega pohištva ter SVEA kuhinjske elemente
in prodajamo vse vrste rezanega lesa

**GALANTERIJA -
PAPIR**

Trgovsko podjetje
Zagorje ob Savi

čestita za 1. maj in se priporoča

Gostinsko podjetje

**Medijske Toplice
Izlake pri Zagorju**

se priporoča za obisk
in čestita za 1. maj

Ob
20. obletnici
revolucije
in vstaje
jugoslovanskih
narodov
želi vsem
delovnim
ljudem
socialistične
Jugoslavije
in poslovnim
prijateljem
delovni
kolektiv

CEMENTARNE TRBOVLJE in obrat ZIDANI MOST

prijetno praznovanje
praznika delovnega ljudstva

1. maja

in jim želi še nadaljnih uspehov
o izvrševanju gospodarskih nalog

Naj živi praznik dela 1. maj
in 20. obletnica ustanovitve OF!

Pošta: Litija
Žel. postaja: Litija
Telefon: Litija
št. 1, 26, 33, 34
Telegram:
PREDILNICA
LITIJA

PREDILNICA LITIJA

1886 - 1961

čestita vsem svojim cenjenim
poslovnim partnerjem in vsem
delovnim ljudem Jugoslavije

**k prazniku dela -
1. maju**

Priporočamo tkalnicam
in pletilnicam svojo kardirano
bombažno in stanično prejo
enojno in sukano,
od NM 2,5 do NM 50 - ter lahke
papirnatne tekstilne cevke
raznih velikosti

V jubilejnem letu,
ko praznujemo 20-letnico
revolucije in
vstaje jugoslovanskih
narodov,
bomo dali še
večji poudarek prazniku
delovnega ljudstva,
1. maju,
vsemu prebivalstvu
hrastniške občine
čestitajo
za PRAZNIK 1. MAJ

**Občinski ljudski odbor
Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
Občinski sindikalni svet
Občinski komite LMS
Občinski odbor ZB NOV
Občinski odbor ZROP
Občinski svet Svobod
in prosvetnih društev
Delavska univerza
ter vse ostale družbene
organizacije in društva občine
Hrastnik**

Vsemu članstvu in delovnim ljudem
zasavske komune
čestita k prazniku dela, 1. maju

Kmetijska zadruga Zagorje ob Savi

Mesna industrija, Križevci

podružnica Trbovlje, zastopnik Franc Holešek, Novi dom, vam nudi
vse vrste mesnih izdelkov in se priporoča - vsem delovnim ljudem
pa čestita za 1. maj

Trgovsko podjetje

KURIVO CELJE

prodaja
vseh vrst kuriva
in nekovinskega
gradbenega
materiala

Trgovsko podjetje

Agropromet Celje

odkupi vse vrste
kmetijskih pridelkov
in oskrbuje
z njimi
potrošniške centre
na drobno in debelo

Trgovsko podjetje s kurivom in gradbenim
materialom

KURIVO - LJUBLJANA

čestita vsem cenjenim odjemalcem in dobaviteljem
k prazniku dela, 1. maju

Trgovsko podjetje

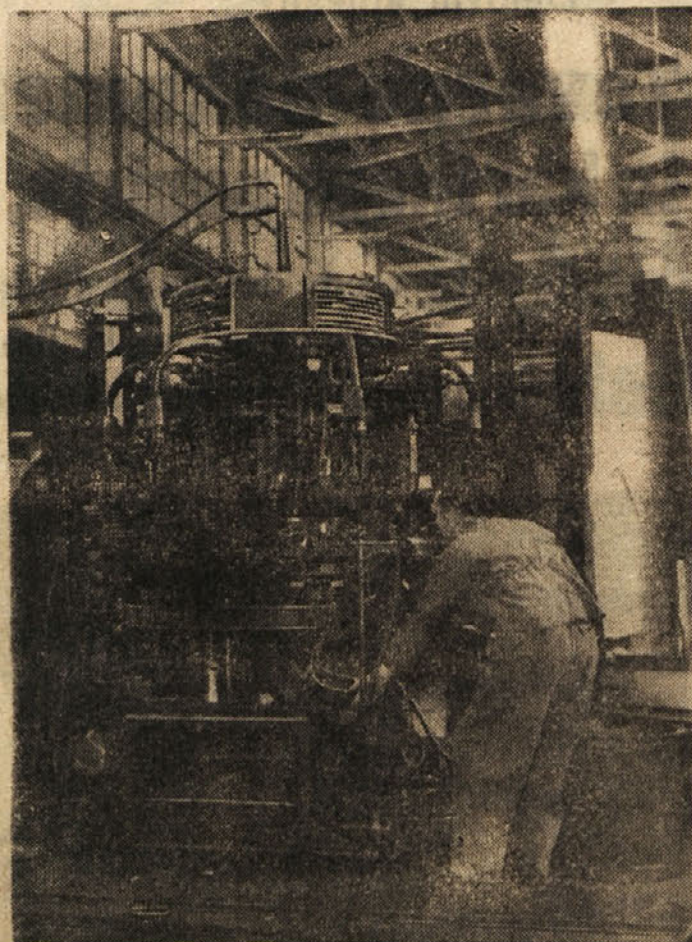
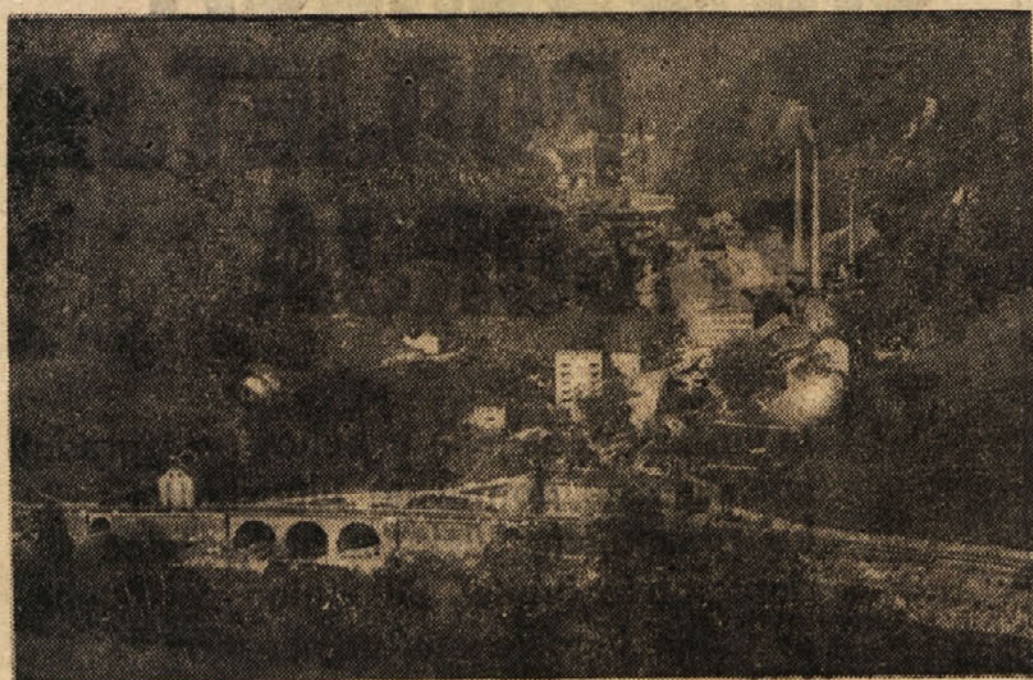
ŽELEZNINA - Novo mesto

nudi podjetjem in ustanovam vse vrste kovinskih izdelkov,
gradbeni material, železo, žice in okovje za vse vrste opremo
po najnižjih dnevnih cenah
Vsem delovnim ljudem čestita za 1. maj!

Vsem svojim odjemalcem, poslovnim prijateljem in delovnim ljudem socialistične Jugoslavije čestita za 1. maj, mednarodni praznik dela, ki ga praznujemo letos v okviru proslav 20-letnice revolucije

delovni
kolektiv

STEKLARNE HRASTNIK

Slava proletarskim
revolucionarjem
vseh časov!

Za mednarodni praznik dela, 1. maj, ki ga praznujemo v jubilejnim letu 20 let revolucije čestitajo k doseženim uspehom vsem delovnim ljudem litijske komune in jim žele prijetno praznovanje 1. maja

Občinski ljudski odbor Litija

Naj živi 1. maj,
mednarodni
praznik dela!

Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
Občinski sindikalni svet
Občinski odbor ZB NOV
Občinski komite LMS
Občinski svet Svobod

z vsemi svojimi organizacijami in društvi

Splošno trgovsko podjetje Radeče

z vsemi svojimi poslovalnicami čestita za praznik dela, 1. maja
ter se priporoča vsem svojim potrošnikom in poslovnim prijateljem

Klavnica in mesnica Hrastnik

čestita za 1. maj

Priporočamo svoje kvalitetne izdelke

Komunalno gospodarstvo Hrastnik

čestita pa praznik dela,
1. maja

Mesnica s klavnico Dol pri Hrastniku

čestita vsem za praznik 1. maja

Kmetijska zadruga Litija

z vsemi svojimi obrati
čestita za praznik dela, 1. maj,
vsemu delovnemu ljudstvu

Čestitkam delovnih kolektivov ob letošnjem praznovanju 1. maja, ki ga praznujemo v okviru proslav 20-letnice revolucije, se pridružuje tudi kolektiv

Elektrotehnične delavnice Hrastnik

Knjigarna „Naša knjiga“ Litija
čestita za praznik dela,
1. maj

K prazniku dela, 1. maju
čestita vsem delovnim ljudem
delovni kolektiv

Lesne industrije Litija

Za praznik dela 1. maj
čestita

Splošno obrtno podjetje Litija

Delovni kolektiv

Tovarne usnja in krzna Šmartno pri Litiji

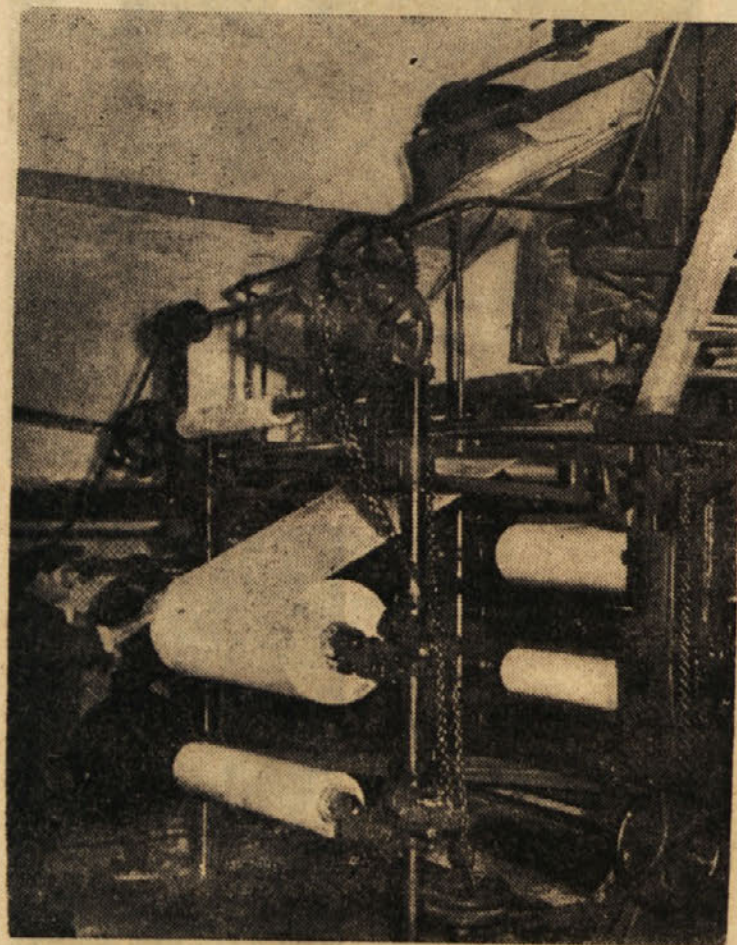
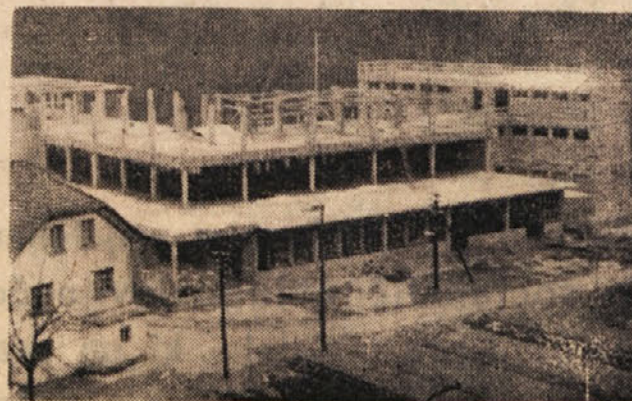
čestita
vsem delovnim ljudem
ob praznovanju
njihovega praznika

S svojimi kvalitetnimi proizvodi
spodnjega in zgornjega usnja ter
vseh vrst krzna
in krznene konfekcije
se toplo priporoča

Delovni kolektiv

Tovarne dokumentnega in kartnega papirja, Radeče

čestita vsem delovnim ljudem v Zasavju k doseženim uspehom in jim želi prijetno praznovanje letošnjega praznika dela, 1. maja,

ki ga obhajamo v okviru jubilejnega leta 20-letnice revolucije in vstaje jugoslovanskih narodov

Naj živi praznik dela, 1. maj!

ležite se specializiranih strokovnih sejmov mednarodnega značaja v Ljubljani v letu 1961

- **VII. mednarodni vinski sejem**
od 26. avg. do 3. septembra
- **Mednarodni sejem gradbeništva**
od 30. septembra do 8. okt.
- **VIII. mednarodni sejem „Sodobna elektronika“**
od 21. do 29. oktobra

Vse informacije

Gospodarskorazstavišče

Ljubljana, Titova 50

Delovni kolektiv

Industrije gradbenega materiala Zagorje

se pridružuje čestitkam ostalih delovnih kolektivov in želi vsem prijetno praznovanje letošnjega praznika 1. maja, ki ga obhajamo v okviru proslav 20-letnice revolucije

Prijetno praznovanje prvega maja želi ob dobri kapljici

veletrgovina z vinom in alkoholnimi pijačami

VINO - MARIBOR

Priporoča se s svojimi kvalitetnimi vini vseh vrst in žganimi pijačami - Na zalogi imamo prvovrstna pristna štajerska vina, dolenska in iz ostalih republik, buteljčna vina, in vse vrste alkoholnih pijač

Priporoča se VINO - MARIBOR

Naročniki v Zasavju - obračajte se na našega zastopnika Leona Kavška, Trbovljel

Za mednarodni praznik dela, 1. maj, čestita delovni kolektiv

trgovskega podjetja „Sloga“ Sevnica

vse svojim poslovnim prijateljem, odjemalcem in znancem

Trgovsko podjetje s kurivom in gradbenim materialom

„KURIVOPRODAJA“

LJUBLJANA

Celovška cesta 41

čestita vsem delovnim ljudem k prazniku dela, 1. maju in 20-letnici revolucije

Trgovsko podjetje

KOVINA

Ljubljana, Stritarjeva 7

se priporoča za nakup železnine v svojih specializiranih poslovalnicah:

KLADIVAR

Ljubljana, Zaloška 21

I D E A L

Ljubljana, Wolfova ulica 8

PRI KOSI

Ljubljana, Miklošičeva 15

VERIGA

Ljubljana, Celovška 59

O K O V J E

Št. Vid 91 nad Ljubljano

Obenem čestita vsem delovnim kolektivom za praznik delovnega ljudstva, 1. maj

„Savinjski magazin“ Žalec

čestita za praznik dela, 1. maj, vsem potrošnikom in se priporoča

Klavnica in mesnica Zagorje

čestita za praznik, 1. maj

Vsem članom zadrugnikom in ostalim čestita za praznik dela, 1. maj
Kmetijska zadruga Radeče - Dol Radeče

ZANIMIVOSTI - FILM - ROMAN-

Največji helikopter

Na moskovskem letališču so pred nedavnimi pokazali največji helikopter, ki so ga doslej zgradili na svetu. Težak je 40 ton in ima prostora za 80 ljudi, razen tega pa še 5 mest za članke posadke. Pogonjena ga dva plinskoturbinska motorja — vsak ima po 4600 konjskih moči. Maksimalna hitrost tega kolosa je 250 km na uro.

Strah pred goloto

Med drobnimi vestmi iz provinc je londonski dnevnik »Daily Mail« objavil te dni naslednje: »Občinski svet mesteca Wallsala je odbil predlog, da bi okrasili novi plavalni bazen z lesenim kipom gole ženske. Obrazložitev: Občinski možje se bojijo, da si ne bi mladina ob njem — prižigala vžgalice.«

Nenavadna razstava

»Philluma 1961« je naziv ene najnovejših razstav, ki jih je doživel Berlin, 151 zbiratelj iz devetih dežel se je udeležilo razstave vozovnic, razglednic, etiket za kovčke in steklenice, pivskih posod in ikatic z vžgalice z vsega sveta. Največja dragocenost razstave je bila skatla z vžgalice iz leta 1830, vredna okoli 10 milijonov dinarjev. Razstava je dobila svoj naziv po filmanistih — zbirateljih skatle z vžgalice — za razliko od filatelistov, ki zbirajo znamke.

MALE ZANIMIVOSTI

— Ugotovljeno je, da se žene veliko prej naveličajo televizijskih plesov kot moški, zato ti tudi veliko dlaj držijo pri televizijskih sprejemnikih.

— V Elzasu tiste ženske, ki niso končale osnovno šolo, nimajo volilne pravice. Taki predpisi veljajo tudi na Portugalskem. Drugače žene nimajo volilne pravice v dveh evropskih državah (v Švici in Lichtensteinu), prav tako v dveh ameriških, treh afriških in v osmih azijskih državah.

— V raznih državah so ugotovili, da imajo žene veliko bolj čitljive rokopise kot moški. To velja tako za visoko izobražene, kakor tudi za tiste, ki imajo samo nekaj razredov osnovne šole.

Poznaš: Moi kraj včeraj?

S to sliko zaključujemo objavljane slik »Poznaš svoj kraj včeraj?«. Kaj ta slika predstavlja, pošljite odgovor do 7. maja. V številki 16 se je odgovor pravilno glasil: slika predstavlja Zgornji Hrašnik — in v zadnji številki 17 pa predstavlja slika del Litije, levi breg. Rešitev je prišlo precej, vendar so bile tudi nepravilne. Tako so nekateri trdili, da je slika v 16. številki predstavljala Trbovlje, drugi, da je Okrogarjeva kolonija v Zagorju. Za zadnjo sliko iz 17. številke so pa celo trdili, da predstavlja Zagorje. Zrebel je odločil, da za rešitev iz 16. številke prejme knjižno nagrado Jožica Aškere, Dol pri Hrašniku, za rešitev iz 17. številke pa Branko Skubic, učence II. razreda osnovne šole, Smartno pri Litiji 33. Za prvi maj smo pa predvideli dve knjižni nagradi.

Iva Ritter:

Njena usoda

Na Rüdigerjevem obrazu je tedaj zaigral svojstven nasmeh. »Moja mati je prišla,« je rekel Silki tiho.

Stekel je proti prihajajočemu vozu, odprl poljsko lesno in se je sedel zraven matere na kozlu. »Mama — to si pa zelo lepo napravila,« ji je zašepetal na uho.

»Hotela sem se sama prepričati, če boste žganje resda dobili,« je rekla smeje.

»Torej te je gnala radovednost?« jo je vprašal in jo kot majhnega otroka postavil na tla.

»Bala sem se, da boste pomrli od žejne,« je dejala z narejeno resnostjo. »Kadar pri kakšni hiši obhajajo likof, potem spada zraven počeno žganje. Vsaj tako je pri nas navada,« je pristavila.

Tudi Silka je počasi pristopila k obema. Nekam sram jo je bilo, kajti njen stari plašč ni postal prav nič lepši.

»Dobro ste opravili svoje delo,« je stara gospa pohvalila Silko in jo obšla. »In vse tako rekoč iz nič. Saj boste dovedli, da tudi stara ženska napije z vami kozarec na vašo srčco?«

»Joj, gospa!« je vzključila Silka vsa iz sebe nad prisrčnostjo grajske gospe in stari dami tako močno stisnila roko, da je gospa Felicita komaj skrila bolečino.

»Rüdiger — ne glej nju vendar tako neumno,« je rekla gospa svoemu sinu, »pojdi raje k ljudem in jim pomagaj!« Odpodila je svojega fanta, Silko pa vsa vesela gledala. Bila je dobra ženska, ki je bila najbolj srečna takrat, če je drugim ljudem lahko pomagala in jim stregla.

Celo na mizo se je spomnila. Rüdiger in Danijel sta jo spravila z voza na tla, potem so pa nanjo

začeli postavljati steklenice, kozarce in kuhinjsko posodo.

Na nebu so se razpršili oblaki in sonce je poslalo na ta ravninski svet.

»Mama, ti si pa res najbolj zlata od vseh,« ji je zašepetal sin in se ji prisrčno nasmehnil. Ko je pa fant pogledal Silko, se je njegov obraz zresnil, kajti opazil je, da gre dekletu na jok.

Mladi mož seveda ni mislil na to, da jo je prisrčnost njegove matere spomnila na njene starše, ki jih je Silka tako zgodaj izgubila, na ljubezen, ki so ji jo izkazovali, na toplino domačega doma in njegovo varno zavetje.

»No, sedaj bomo pa trčili in pili,« je rekla gospa Felicita, ko je opazila žalostna obraza mladih ljudi.

»Načelo, Rüdiger!«

Ljudje za mizo so bili sprva zadržani in plašni, kajti kmalu so vedeli vsi, da je ta stara, ljubezniva gospa žena robatega polkovnika, ki je te izgance sovražil in zaničeval.

»Joj, pogledj, kako je prijazna,« je zašepetala Gezina svoji prijateljici Liziki. »Človek kar ne more verjeti, da ima gospa takšnega moža. In prav nič nesrečna ni videti.«

Tudi Lizika je pogledala staro gospo in ugotovila, da ima prijateljica prav.

Pijača je kmalu sprostila ljudi. Toplina in ljubeznivost gospe Felicite je kmalu osvojila srca vseh. Nič več jim ni bila tako tuja.

Stara gospa se je pa smejala in kramljala z vsemi za mizo, kot da bi bila ena izmed njih. Toda nihče ni pozabil na razliko med njo in njimi, kajti vsi so vedeli, da je spoštovana in bogata grajska gospa.

»Čudovito mater imate,« je ugotovila Silka na drugem koncu mize, kjer je sedela zraven Rüdigerja. Nekakšno svojevrstno občutke je imela, ko je sedela ob tem mladem možu, s katerim sta zadnje dni obravnavala toliko važnih vprašanj. Ni ji bil več samo sosed, ampak resničen, dober prijatelj.

Srhl jo je spreletel po hrbtu, ko je Rüdiger za trenutek položil svojo roko na njene prste in jih stisnil. Strmel je tja predse in ga ni upala po-

gledati v oči, kajti čutila je njegov pogled na svojem obrazu. Jezila se je nad sabo, da jo je polila rdečica in je v tej zadregi postala še bolj rdeča.

»Kako si lepa, kako si mila,« je Rüdiger zašepetal zamišljeno in ni mogel umakniti pogleda z njenega zalega obraza.

Kar ustrašil se je, ko je dekletu nepričakovano vsialo s sodeča in potrkalo po kozarec, kar je pomenilo, da hoče govoriti.

In res je bilo tako. Silka je držala kratek nagovor, v katerem se je zahvalila gospe Feliciti za vso njeno ljubeznivost in pomoč.

Kako zelo je stara dama mislila nanjo, je Silka opazila šele, ko je pozno zvečer zlezla v šotor, ko so tudi ostali ljudje legli k počitku.

»Torej je za vas,« ji je tedaj rekel Danijel veselo.

V rokah je držal velik zavitek. Vsi ljudje so dobili nekaj od stare gospe, za Silko je bil pa namenjen tale zavitek. »Toda dajte ga vaši gospodični, mi je naročila gospa, ko bomo mi že odšli,« je rekel Danijel.

V obsežnem zavitku so bile obleke, perilo, čevlji, topel plašč, klobuk... Gospa Felicita ni pozabila na ničesar. Same nove stvari so bile, tako da se je dekletu kar čudilo, kje je gospa v teh hudih časih vse to dobila.

To ni bila kakšna miloščina, ki se da rečni ženski mimogrede na blšnem pragu — ne, bilo je darilo toplega, velikodušnega srca. Šele sedaj se je Silka pravzaprav zavedala, kako si je želela, da bi tudi ona imela na sebi človeka vredno obleko — zlasti pa takrat, kadar se je srečala z Rüdigerjem.

Sedaj se bo pa lahko tudi ona pokazala pred ljudmi, kajti zraven je bila celo obleka za ježo.

Silka se je tedaj spomnila svoje omare doma, kjer je morala pustiti vse. Oče ji ni odrekel ničesar. Neka berlinska modna hiša je poslala vsako leto po dvakrat na njen dom celo kolekcijo raznih oblek, perila in ostalega.

Tokrat je bilo pa dekletu ganjeno do solz, ko je dobilo nekaj oblek in zraven še kostum za ježo.

Silka se je vsa zasanjana smehljala predse. Misli-
sila je na mladega moža z markantnim obrazom in

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ

Dnevnik taboriščnega zdravnika

Avtomobili odpeljejo prvi, nato slede ostali iz leve skupine v peterostopih. Esesovske straže jih spremljajo. V nekaj minutah so mi izginili izpred oči za nasipom.

Desna skupina še čaka. Dr. Mengele poveljuje: »Zdravniki naprej! Postrojite se posebej!«

Vseh skupaj nas je petdeset zdravnikov. Dr. Mengele nas pozorno motri, nato ukazuje: »Kdor je absolutno zdrav, študije na nemškem vseučilišču in je izveden v sodni medicini, naj se javi!« Nekoliko pomolči, nato pa nadaljuje: »Svetoval bi, da se javijo le tisti, ki so res strokovnjaki, sicer...« Grozeča kretnja, ki pove marsikaj, podčrta njegove besede.

Ozrem se po kolegi. Ali res ni med njimi nobenega eksperta? Ali pa jih plaši grožnja? Vsekakor se nihče ne javi...

Nenadoma pa napetosti ne prenesem več. Vsaka odločitev mi je dobrodošla, dokler se morem opredeliti zanjo sam. Saj ne vem, kaj me čaka. Zavedam se le, da se hočem sam odločiti za to neznano usodo.

In tako stopim pred vrsto in imenujem svoje ime. Mengele me motri dolgo in temeljito: »Kje ste absolutno zdrav? Kje in pri katerem profesorju ste študirali anatomijo? Kje ste si pridobili sodnomedicinsko znanje?«

Vprašanje za vprašanjem pada na mojo glavo. Zdi se, da so mu odgovori dovolj precizni in obširni, kajti ukaže mi, naj ostanem na njegovi strani.

Moje kolege pa odpošlje na desno k desni skupini, s katero nato odidejo. Takrat še nisem vedel: odhajali so po poti življenja, v taborišče. Leva skupina pa je nekaj minut po svojem odhodu prestopila meje kroga in od tam ni več vrnila.

Adtem, ko sem stal sam ob dr. Mengeleju, sem imel spet čas razmišljati. Mislim sem na Nemčijo, na deželo, kjer sem preživel toliko let. Najlepša leta svoje mladosti.

Zvečerilo se je. Na jasnem nebu zableste zvezde. Veliki voz je ravno nad menoj. Tako kot doma na Ogrskem, na terasi moje hiše. Če bi zdaj stala poleg mene moja žena, bi ji lahko položil roko okrog ramen.

Hladni večerni zrak bi bil tako osvežujoč, če se ne bi valil iz krematorijev smrad po sežganih truplih.

Sto in sto svetilk žari na betonskih blokih in razsvetljuje vse z močno svetlobo. Kot gosta meglena koprena visi zrak nad taboriščem.

Železniški tiri so zdaj skoro mrtvi. Le nekaj kaznjencev naklada prtljago, ki je ostala v vagonih, na kamione. Nato pa izgine vseh štirideset vagonov nekam v temo.

Dr. Mengele je dal čakajočim esesovcem zadnja navodila in povelja, nato pa odkorakal k svojemu Opelu. Ko je sedel za volan, mi je pomigal k sebi: »Vstopite!«

Sesti sem moral na zadnji sedež. Poleg mene se je široko razpoložil esesovski korporal. Odpeljali smo se. Bliskovito beže luči mimo nas. Kmalu se pripeljem do zaprtih železnih vrat. Iz stražarnice priteče esesovski korporal, da bi odprl vrata za Mengelejev avto. Potem se peljemo še nekaj sto metrov po široki glavni taboriščni cesti in končno obstanemo pred poslopjem, obdanim od vseh strani z barakami. »Taboriščna pisarna« berem napis nad vrati poslopja. Vstopimo. Več po videzu inteligentnih moških in kaznjeniškem oblačilu sedi pri pisalnih mizah. Vsi planejo pokonci in stojijo v pozoru. Mengele stopi h kakih petdeset let staremu kaznjencu. Nekaj metrov za njima stojim in prav nič ne razumem, o čem se pogovarjata. Kasneje izvem, da je možak dr. Senkteller, vodeči zdravnik taboriščne bolnice F. Pomiga mi, naj pridem k njemu in me pelje k mizi drugega kaznjenca. Ta vzame v roke tiskan karton, me povpraša po osebnih podatkih, ki jih vpiše v debelo knjigo. Izpolnjeni karton izroči mlademu esesovcu, ki me spremlja.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

toplimi očmi. Doslej je govorila z njim samo o ne-
osebni stvari. Tudi on je bil takten do nje in je
ni spraševal po rečeh, ki bi jo morda spravile v
zadrego.

»Bog ve, ali ima že deklet, s katerim se bo po-
rodit?« je mislila in začutila v srcu rahlo bolečino.

»Seveda se bo oženil, saj je bogat in lep fant. Vsa ta
dekleta bi ga bilo veselo.«

Vsako deklet — tudi Silka Tenkitten! — Oh, ne-
umnosti!« je zašepetala predse in vzravnila glavo.

Dekle kot ona sploh ne prihaja zanj v poštev. No, lepo bi se norčeval iz nje, če bi vedel, kaj si
na skrivnem želi! »Nikdar ne sme zvedeti, da ga
imam rada,« je sklenila trdno sama pri sebi.

11.

Spet je izjemoma sijalo sonce. Gospa Felicita je
stopila iz svoje hiše in se ustavila na prostranem
stopnišču gradu, da se naužije toplih sončnih
žarkov.

Vedela je iz izkušnje, kako malo lepih dni bo še
leto, kajti bila je jesen; ki je v teh krajih največ-
krat pusta in deževna.

V roki je držala kosaro, čeprav se ji je kuharica
sama ponudila, da namesto nje napravi pot. »Skr-
latinka je nalezljiva,« je rekla kuharica gospe vsi
zaskrbljena. »Če bi bila na vašem mestu, ne bi šla
tjakaj... Vi ste naša gospa... saj veste sami, kako
potrebni ste nam vsem.«

Smeje je izginil z obraza stare gospe. Bilo je do-
sti resnice na tem, kar je rekla kuharica. Na pose-
stvu Seesken je bila gospa nujno potrebna.

Adrian se je prepiral s hlapci in zmerjal ljudi
vseh tudi za kakšno malenkost. Pogosto se je držal
tako, da so zašklepetale šipe na oknih.

Stari mož ni ni ni mogel preboleti udarca, da
mu je oblast odvzela zemljo. Ze sam pogled tja
proti zahodu ga je razsrdil tako, da je bil ves rdeč
v obraz. Vedel je, da je njegov sin tistim ljudem
pomagal in zaradi tega z njim sploh ni spregovoril
besede. Kadar so pa sedeli doma za mizo, ga je
izza namrščenih obrvi skrivaj opazoval.

(Dalje prihodnje)